

MOTINAI

Bernardas Brazdžionis

*Motina, man saulė tavo veidą mena,
Vargo raukšlės šviečia kaip žvaigždžių keliai,
Visą šitos žemės klaidų kelią mano
Tegu švies man tavo veido spinduliai.*

*Motina, man žemė tavo vardą šneka,
Vyturėliai čiulba jį gražiai kasryt,
Aidas man krūtinėn tartum laimė teka
Ir per širdį eina kaip rasa skaidri.*

*Motina, man gėlės tavo meilę šlama,
Už tave pasaulį kas karščiau mylės?
Nepalik našlaičio, nelik vieno, mama,
Niekur neik, motule, dar iš tos šalies.*

*Tau širdim už širdį, tau vargu už vargą,
Meile tau už meilę atiduot einu,
Kaip obels viršūnė paguost galvą margą
Ir panešti žemės mirštančių dienų.*

„Žuvusiems ir išblaškytiems gimtinei vaikams“ – paminklas Alytaus rajone, Ūdrijoje.
Paminklo autorius - Antanas Kmieliauskas.

G. Markevičiaus nuotr.

LIETUVOS PIRMININKAVIMO
JT SAUGUMO TARYBAI METU –
DĖMESYS CIVILIŲ SAUGUMUI

Gegužės 1 dieną pirminkavimą Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai perimanti Lietuva daugiausia dėmesio ketina skirti civilių apsaugos klausimams – žurnalistų saugumui konfliktų metu, lengvųjų ir šaulių ginklų keliamai grėsmei civiliams gyventojams bei aptarti kovos su užsienio teroristų grėsme būdus, organizuoto nusikalstamumo ir neteisėto žmonių gabenimo Viduržemio jūroje sąsajas.

„Konfliktinėms situacijoms intensyvėjant, tampame vis labiau priklausomi nuo operatyvios informacijos iš konfliktų zonų, o ją mums teikiantys žurnalistai dirba vis pavojingesnėmis sąlygomis. Jie vis dažniau tampa konflikto šalių taikniais, yra sulaikomi, paimami įkaitais. Vien 2014 metais žuvo 61 žurnalistas, 221 buvo įkalintas. Nors pagal tarptautinę humanitarinę teisę žurnalistai naudojami visapusiška civiliams teikiama apsauga, nusikaltimų prieš žurnalistus tik daugėja, o didžioji dauguma kaltųjų taip ir lieka nenubausti“, - teigė Lietuvos nuolatinė atstovė Jungtinėse Tautose ambasadorė Raimonda Murmokaitė.

Pasak Lietuvos nuolatinės atstovės, Lietuva nuosekliai kelia žurnalistų saugumo klau-

simą įvairiuose daugiašaliuose formatuose. Gegužę vyksiančiuose aukšto lygio JT Saugumo Tarybos debatuose, kuriems pirmininkaus užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, bus aptariama, kaip užtikrinti atsakomybę už nusikaltimus prieš žurnalistus, užtikrinti jų saugumą nevalstybinių veikėjų kontroliuojamose teritorijose, kaip JT taikos palaikymo misijos gali prisidėti prie jų saugumo.

Pirmininkavimo mėnesį Lietuva taip pat surengs viešus debatus dėl lengvųjų ir šaulių ginklų grėsmės civiliams gyventojams. „Ginklų paplitimas kelia grėsmę taikai ir saugumui pasaulyje, nuo jų nukentčia daugybė civilių tiek konflikto metu, tiek po jo. Ginklų paplitimas taip pat apsunkina humanitarinę prieigą, kelia grėsmę humanitarinių darbuotojų saugumui. Debatų metu paraginsime JT nares ieškoti būdų, kaip kovoti su šių ginklų paplitimu ir jų keliama grėsme civiliams gyventojams“, - sakė Lietuvos ambasadorė.

Aukšto lygio susitikime dėl užsienio teroristų kovotojų Lietuva kvies JT Saugumo Tarybos nares įvertinti pažangą, įgyvendinant 2014 m. rugsėjį JT Saugumo Tarybos priimtą rezoliuciją Nr. 2178.

Gegužę Saugumo Taryba taip pat svarstys neteisėtos migracijos Viduržemio jūroje pasekmes saugumui, Sirijos cheminių ginklų naikinimo pažangą, humanitarinę padėtį Sirijoje ir Irake, padėtį Artimuosiuose Rytuose, Pietų Sudane, Somalyje. Serbijos ir Kosovo užsienio reikalų ministrai pristatys Prištinos ir Belgrado derybų pažangą. JT Saugumo Tarybos nariai su Europos Sąjungos Taikos ir saugumo komiteto nariais aptars taikos palaikymo, Libijos ir Ukrainos konfliktų sprendimo iššūkius.

JT Saugumo Tarybai narės pirmininkauja paeiliui, abėcėlės tvarka. Mėnesį trunkantį pirmininkavimą Lietuva perėmė iš Jordanijos, o nuo birželio 1 dienos pirmininkaus Malaizija. Saugumo Tarybos pirmininkas atstovauja Saugumo Tarybai JT sistemoje, derina ir tvirtina pirmininkavimo mėnesio darbotvarkę, prireikus padeda siekti konsensuso Saugumo Tarybos darbotvarkės klausimais. 2015 m. Saugumo Tarybos narėmis yra Angola, Čadas, Čilė, Ispanija, Jordanija, JAV, Jungtinė Karalystė, Kinija, Lietuva, Malaizija, Naujoji Zelandija, Nigerija, Prancūzija, Rusija, Venesuela.

LR URM

LIETUVOS VADOVAI PASVEIKINO
MAMAS

Lietuvos vadovai pirmąjį gegužės sekmadienį pasveikino mamas Motinos dienos proga.

„Pirmasis gegužės sekmadienis – dar viena proga padėkoti mamoms už jų meilę, už motinystės stebuklą ir pasiaukojimą. Esate mūsų stiprybės šaltinis. Be jūsų, mielosios mamos, neišsivaizduojame Lietuvos ir savo namų. Su Motinos diena“, - Prezidentūros pranešime sakė Dalia Grybauskaitė.

Ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius sveikinime mamoms padėkojo už ugdomą pagarbą žmonėms ir šaliai.

„Ačiū jums, mielosios, kad išugdėte pagarbą žmonėms, meilę šeimai ir Tėvynei. Esame dėkingi, kad ne tik išmokėte džiaugtis sėkmėmis, bet ir suteikėte stiprybės grumtis su negandomis. Ir atleiskite, kad mums ne visada pavyksta atidėti nepabaigiamus darbus, sulėtinti pašėlusį tempą – juk užuot teisinęsi turėtume kuo dažniau Jus aplankyti ir apkabinti, sušildyti meilės ir švelnumo kupiniais žodžiais“, - sveikinime sakė jis.

LRT

DIDELĖS IR DARNIOS ŠEIMOS –
LIETUVOS ATEITIS

Trečiadienis, balandžio 29 d. (Vilnius). Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė artėjančios Motinos dienos proga pasveikino ir ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu apdovanojo daugiavaikes motinas.

Jau tradicija tapusiame renginyje valstybės apdovanojimais buvo įteikti 47 mamoms iš visos Lietuvos, išauginusioms ir gerai išauklejusioms septynis ir daugiau vaikų.

„Gausių Lietuvos šeimų mamos – pasiaukojimo ir prasmingo gyvenimo pavyzdys. Augindamos būrį darbščių ir sąžiningų piliečių, jos padeda Lietuvai ir toliau išlikti augančia valstybe. Daugiavaikėmis motinomis didžiuojasi vaikai, anūkai ir proanūkiai, taip pat visa Lietuva“, – sakė Prezidentė.

Pasak Prezidentės, Lietuvai reikia didelių ir darnių šeimų, nes tai – mūsų stiprybės pamatas ir ateitis. Daugiavaikės motinos savo meile ir šviesa sušildo ne tik savo namus, bet ir sutelkia bendruomenę. Jų dėmesys savo vaikams – tai rūpinimasis visa Lietuva.

Šalies vadovė padėkojo garbingo amžiaus sulaukusioms mamoms už gerumą, išmintį, nepailstamą rūpestį ir palinkėjo stiprios sveikatos, artimųjų dėmesio ir kasdienio džiaugsmo.

Prezidentės spaudos tarnyba

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuva nusprendė ignoruoti gegužės 9-ąją Maskvoje vyksiantį karinį paradą. 70-ąsias pergalės Antrajame pasauliniame kare metines kariniu paradu Raudonojoje aikštėje minėsianti Rusija sulauks nedaug aukščiausio rango svečių iš užsienio. Beveik visi Vakarų valstybių vadovai atsisakė atvykti į renginį, jie vietoj savęs deleguos Maskvoje reziduojančius ambasadorius. Tačiau Lietuva žengė dar toliau ir nusprendė, kad parade nepasirodys nei mūsų šalies ambasadorius, nei kiti diplomatai. Prezidentė Dalia Grybauskaitė sakė, kad Lietuva vertina ir supranta Antrojo pasaulinio karo pabaigos reikšmę, todėl jo aukas pagerbs gegužės 8 d. kartu su visa Europa. „Nemanau, kad reikia žiūrėti karinį paradą, per kurį bus nešama ir okupuoto Krymo vėliava”, - pabrėžė šalies vadovė.

Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) pirmininku dar vienai dvejų metų kadencijai perrinktas ligšiolinis jos vadovas, Premjeras **Algirdas Butkevičius**, partijai vadovaujantis nuo 2009 m. Už A. Butkevičių slapta balsavo 487 gegužės 1 d. Vilniuje vykstančio LSDP suvažiavimo dalyviai. Už vienintelį jo konkurentą - Algirdą Sysą - balsavo 151 LSDP suvažiavimo delegatas. 7 balsavimo biuleteniai buvo sugadinti. Į LSDP pirmininko postą partijos skyriai dar buvo iškėlę europarlamentarų Vilijos Blinkievičiūtės ir Ziganto Balčyčio kandidatūras, tačiau šie kandidatuoti atsisakė.

Švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis balandžio 30 d. Premjerui Algirdui Butkevičiui įteikė pareiškimą atleisti jį iš pareigų. Politiko teigimu, toliau dirbti jam neįmanoma, nes į ministro pareigas jį delegavusi Darbo partija parodė nepasitikėjimą. Be to, anot D. Pavalkio, jei jis liktų, valdančiojoje koalicijoje kiltų didelė įtampa. „Likdamas ministro poste neturėčiau galimybės ateityje būti objektyviai vertinamas. Švietimo ir mokslo srityje yra per daug iššūkių, kad būtų galima švaistyti laiką viešųjų ryšių kampanijoms ir neigiamoms emocijoms. Nematau galimybės tęsti pradėtų darbų, todėl apsisprendžiau atsistatydinti”, - savo sprendimą paaiškino D. Pavalkis. Ministras kol kas neapsisprendė, ar trauksis iš Darbo partijos, taip pat sakė, kad tiesioginio kvietimo prisidėti prie socialdemokratų dar nesulaukė. Premjeras Algirdas Butkevičius ministro prašo užbaigti pradėtus darbus ir pareigas eiti iki gegužės 11 dienos.

Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) partijos vicepirmininkas Jurgis Razma jau kreipėsi į Seimo Antikorupcijos komisiją ir pasiūlė inicijuoti šios problemos aptarimą. Mat kyla įtarimų, kad „darbiečiai” panoro nušalinti D. Pavalkį siekdami daryti įtaką Švietimo ir mokslo ministerijos vykdomiems viešiesiems pirkimams, kontroliuoti vadovėlių leidybos užsakymus, kištis į kadro klausimus ir panašiai. „Šiuo atveju Darbo partijos teikimas atstatydinti D. Pavalkį neva dėl partinės programos nevykdymo atrodo nenormaliai ir nepalieka abejonių, jog tai gali būti susiję su noru prieš artėjančius Seimo rinkimus deleguoti į tas pareigas asmenį, kuris labiau atsižvelgtų į partijos siekius daryti įtaką finansų, kadro ir kitais klausimais, priklausomais nuo ministro. Jeigu Premjeras mato tokias užmačias, jis turėtų elgtis principingai, o ne atidėlioti savaitei to klausimo sprendimą”, - „Lietuvos žinioms” sakė J. Razma.

Daugiau nei 10 metų vadovavęs Tėvynės sąjungai-Lietuvos krikščionims demokratams (TS-LKD), **Andrius Kubilius** paliko ryškų pėdsaką partijos ir šalies istorijoje. Valstybės mastu jis pirmiausia regimas kaip „krizių premjeras”, sugebėjęs išvesti šalį iš dviejų ekonomikos krizių, rašo „Lietuvos žinios”. Partijoje jam lenkiamasi dėl įtvirtinto TS-LKD, kaip idėjiškai stiprios ir intelektualios politinės jėgos, statuso. Gegužės 9-ąją A. Kubilius TS-LKD vairą perleis **Gabrieliiui Landsbergiui**. Politikai ir politologai A. Kubilių vertina kaip ypatingą figūrą, turėjusią reikšmingą įtaką tiek Lietuvos plėtojimosi kryptčiai, tiek dešimtosios politinės minties raiškai. Vytauto Didžiojo universiteto profesoriaus Lauro Bielinio teigimu, A. Kubiliaus vadovavimas TS-LKD buvo gana ramus, nes jis pats stengėsi išvengti konfliktų partijoje, mėgino suderinti įvairius interesus.

Buvęs Lietuvos partizanas, politinių kalinių ir tremtinių vadovas, dabar garbės pirmininkas 92 metų Antanas Lukša mano, kad kovotojų už Lietuvos nepriklausomybę stiprybės šaltinis buvo jų motinos, neretai laimindavusios savo vaikus kovai už laisvę iki paskutinio kraujo lašo. Lietuvoje, gegužės 3 d., savaitgalį minėjome Motinos dieną. Pagerbėme Motinas už jų suteiktą meilę, už meilę, kurią jos mums įskiepijo Tėvynei. A. Lukšos mama Ona Lukšienė tapo Lietuvos partizanų simboline motina. Juk ne kiekviena motina ryžtasi palaiminti visus savo sūnus kovai su priešu, ne kiekviena randa jėgų laimindama savo vaiką pasakyti: „Prisiekite nepasiduoti gyvi”. Pasak buvusio Lietuvos partizano, „mamos žodis mums visiems vaikams buvo labai svarbus - nors buvo griežta, bet mamą mes nepaprastai gerbėme”.

JAV-jose Motinos diena – antras gegužės sekmadienis, š.m. gegužės 10-oji.

Pagal Lietuvos spaudos pranešimus

RUOŠIAMASI NAUJAM JAV IR JAPONIJOS GYNYBOS PLANUI

JAV valstybės sekretoriaus John Kerry derybos su Japonijos delegacija.

AP

Vašingtonas, balandžio 27 d. (ELTA). Japonija ir JAV rengiasi pristatyti naujas gynybos bendradarbiavimo gaires, praneša *BBC*.

Manoma, kad gairės geriau atspindės JAV poziciją ir paramą Japonijai bei padės JAV besisvečiuojančiam Šinzo Abei (Shinzo Abe) sustiprinti šalies karinę galią.

Dabartinė pacifistinė Japonijos konstitucija numato tik gynybą, bet prezidentas pasiūlė šį klausimą apsvarstyti iš naujo. Tikriausiai bet kokie tokio lygio pakeitimai sukeltų daug nerimo Japonijos Rytų

Azijos kaimynėms.

Š. Abė balandžio 27 d. apsilankė Bostono maratono sprogdinimo vieta, o vėliau susitiko su prezidentu Baraku Obama (Barack Obama).

Prieš susitikimą buvo pavišintos naujosios gynybos gairės, nes tai buvo vienos iš svarbiausių klausimų kuriuos per susitikimą aptarė JAV valstybės sekretorius Džonas Keris (John Kerry) ir kolega iš Japonijos.

Dabartinės gairės numato Japonijos ir aplinkinių teritorijų gynybą. Manoma, kad naujieji nurodymai atspindės Japonijos

troškimą savo vaidmenį didinti. JAV tokią poziciją palaiko.

„Mes džiaugiamės, kad Japonija siekia konstruktyvesnio vaidmens, užtikrinant taiką ir stabilumą Azijos ir Ramiojo vandenyno regione. Manome, kad tai puikiai atitinka JAV poziciją”, - kalbėjo JAV užsienio politikos patarėjas Benas Roudsas (Ben Rhodes).

Paskelbta visuomenės nuomonės apklausa atskleidė, kad 4,5 procentai japonų prieštarauja teisiniams konstitucijos pakeitimams, kurie leistų šalies karinėms pajėgoms kautis užsienyje.

RUSIJA RENGIASI NAUJOMS KOVOMS UKRAINOJE

Rusija rengiasi naujoms kovoms Ukrainoje, perspėja NATO pajėgų vadas Europoje ir priduria, kad Kremlius siekia iš jos išvyti Vakarus.

Generolas Philipas Breedlove`as Jungtinių Valstijų senatoriams pareiškė, kad, augant Rusijos karinei galiai, NATO trūksta pajėgumų nuspėti tikruosius jos ketinimus, ir Aljansas ne kartą užkluptas netikėtai. Generolas pabrėžė, kad Amerikai būtina stiprinti pajėgas priešakinėse pozicijose.

Ukraina rengiasi atremti naują puolimą, ir nebe Donecko srityje, o šiauriau, prie Charkovo. Siena – vos už pusvalandžio kelio nuo antro pagal dydį Ukrainos miesto, ir atšilus vyriausybė skuba statyti įtvirtinimus. Netekęs keturių šimtų kilometrų sienos kontrolės, Kijevas mėgina išsaugoti bent ką turi.

Nors, anot Europos stebėtojų, kovų mažiau, Vašingtonas sako, kad Maskva prie sienos sutelkusi tiek ginkluotės, kiek nebuvo nuo rudens, o priešlėktuvinės gynybos – kiek nebuvo nuo vasaros. Amerika vartoja kitokį pavadinimą – Ukrainos priešą visos žvalgybos agentūros nuo šiol oficialiai vadina „bendromis Rusijos ir separa-

tistų pajėgomis”.

NATO pajėgų vadas, kalbėdamas Amerikos senatoriams, vėl perspėjo, kad Maskva išnaudoja paliaubų suteiktą laiką parengti šias pajėgas naujam karui, padrikas grupuotes sutelkė į vieną kumštį, tvirtai vadovaujamą Rusijos.

„Šie pasirengimai atitinka puolimo galimybę, ir tą matėme per kelias ankstesnes pauzes Rytų Ukrainoje. Matydavome tą patį modelį: aprūpinimo, mokymo, tai ką vadiname „atnaujink ir aprūpink”. Pasirengimas būsimiems veiksams. Tą patį matome per šį kovų atoslūgį”, – sako NATO pajėgų Europoje vyriausiasis vadas gen. P. Breedlove`as.

Pačioje Ukrainoje, anot ekspertų, Rusijos pajėgų dabar kur kas mažiau negu vasarį, gal keli šimtai instruktorių. Bet prezidentas Petro Porošenka pareiškė, kad karas gali įsipliekti bet kurią akimirką. Nors Jungtinių Valstijų prezidentas tebedvejoja dėl Ukrainos ginklavimo, Amerikos pajėgoms Europoje vadovaujantis generolas ragina teikti Kijevui keturių tipų pagalbą: diplomatinę, informacinę, karinę ir ekonominę. „Ponas Putinas nori papras-

to dalyko – nori, kad Ukrainoje nebūtų Vakarų, o Vakaruose nebūtų Ukrainos. Manau, jis spaus Kijevo vyriausybę, kol įgyvendins šią paprastą formulę”, – teigia P. Breedlove`as.

Kitą savaitę Rusija demonstruos ir „Buk” raketas, kurios liepą virš Ukrainos numušė Malaizijos lėktuvą. Dauguma Vakarų vadovų paradą ignoruos. Pasak Amerikos generolo, **du dešimtmečiai pastangų iš Rusijos paversti draugą ar partnerį žlugo**. Revanšistinė Rusija, tiesiai rėžia generolas P. Breedlove`as, yra svarbiausias Amerikos pajėgų rūpestis.

Generolas pareiškė, kad pastarųjų metų Rusijos veiksmai atskleidė NATO trūkumus, renkant ir analizuojant informaciją. Kai kurios Rusijos pratybos netgi tapo staigmena galingiausiam kariniam aljansui, jis esą nesugeba apčiuopti ir visų detalių, kaip Rusijos pajėgos įsitraukusios Ukrainoje. Rusiją išmanančių analitikų gerokai sumažėjo po Šaltojo karo, o jie būtini, norint laiku nuspėti ketinimus ir parengti atsaką.

Atsakydamas į V. Putino ketinimus, NATO stiprina atgrasymą, bet, pasak pajėgų vado, turi būti pasirengęs ir iškart sureaguoti, jei atgrasyti nepavyktų.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005
E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atsiųso numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

■

AR TIKRAI BĖGA IŠ LIETUVOS?

Dažnai galima išgirsti, kad iš Lietuvos bėga žmonės, t. y. Lietuvos piliečiai. To įrodymas – buvo 3,8 mln. žmonių, o štai per paskutinį Lietuvos gyventojų surašymą 2011 m. net buvo suabejota, ar beliko 3 mln. (patikslinus, 2011 m. kovo 1 d. Lietuvoje gyveno 3 mln. 53,8 tūkst. nuolatinių gyventojų). Tokios kalbos, kaip iš Rusijos televizijos arba „Russian Today” ekranų, transliuojamos JAV ir ES. Lietuvos ateitis piešiama juodžiausiomis spalvomis.

Žmonės bėga! Kai pagalvoji, Lietuva laisva šalis, negi gyvensi kaip per sovietinę okupaciją, kai net į Lenkiją, gavęs leidimą, nuvažiuoti galėjo tik partinis, t. y. komunistų partijos narys ar komjaunimo aktyvistas. Visi kiti sovietų okupuotos Lietuvos piliečiai buvo griežtai laikomi už „geležinės uždangos, tad apie „pagyvenimą” užsienyje tik svajojo. Reikia pripažinti, kad svajojo tyliai, nes garsiai pasvarstęs galėjai prarasti ir darbą ir bet kokias perspektyvas apie gyvenimo pagerinimą sovietų okupuotoje Tėvynėje. Tad štai kodėl atgavus ir apgynus Lietuvos laisvę jos piliečiai pradėjo važiuoti „pagyventi” į laisvas valstybes – pirmiausia JAV, vėliau D. Britaniją, Airiją ir kt. Į Rusiją po 1990 m. kovo 11 d. išvyko tik maža dalis rusų tautybės žmonių (kiti apdairiai pasiliko). Todėl ar galima sakyti, kad Lietuvos piliečiai bėga iš savo valstybės, jeigu jie važiuoja į kitas šalis **dirbti**, kad galėtų geriau susitvarkyti buitį Lietuvoje?

Lietuvoje sklando anekdotai apie darbdavių suteiktas darbo sąlygas įmonėse. Kalbama, kad didžiuosiuose prekybos taškuose pardavėjos dirba su sauskelnėmis, nes darbdavys sudaręs tokias darbo sąlygas, kad net nėra kada į tualetą nueiti... Kiek tame yra tiesos, sunku pasakyti, bet Lietuvos verslininkai vis verkšlena, kad jų darbuotojai Lietuvoje nemoka dirbti, todėl jiems mokamas minimumas, neretai dar ir „vokeliuose”. Bet šie „nesugebantys dirbti” išvykę „pagyventi” į Angliją, Airiją, Norvegiją ir t. t. šių šalių darbdavių yra graibstomi ir jiems mokami atlyginimai, kurie neužgauna darbuotojo orumo. Iš uždirbtų pinigų jie remia savo namiškius Lietuvoje, bet... Lietuvos valdžia nesudaro tinkamų sąlygų jiems grįžti ir uždirbtus pinigus investuoti savo krašte.

Gyventojų mažėja visoje Lietuvoje, bet kodėl LR Seimo narių skaičius nemažėja? Konservatorius Antanas Matulas pasiūlė Seimo narių skaičių sumažinti iki 101, deja, Seimo nariai jo neparėmė. Pasigirdo balsų, aiškinančių, kad kuo mažesnis bus seimūnų skaičius, tuo lengviau jie bus „paperkami”. Bet gal tada dar daugiau padidinti Seimo narių skaičių, kuris šiuo metu pagal LR Konstituciją nustatytas 144? Kad norintiems papirkti brangiau kainuotų ir dar daugiau turtingesnių seimūnų būtų. Bet gal būtų gerai papildyti Lietuvos Konstituciją, kad Seimo narių skaičius priklausu nuo Lietuvos gyventojų skaičiaus, miesto valdininkų skaičius - nuo jame gyvenančių ir t. t., nes dabar valstybėje gyventojų mažėja, bet nemažėja biurokratų, kuriuos turi išlaikyti likusieji.

Tad iš Lietuvos žmonės ne bėga, o važiuoja dirbti. Iš pradžių jie važiuoja dirbti, bet Lietuvos valdžiai nekeičiant įstatymų, jau ne važiuoja, bet išvažiuoja, t. y. ilgesniam laikui.

Jonas Kurtakis

ŠMEIŽTO KAMPANIJA

Pastaruoju metu nesiliauja intensyvi šmeižto kampanija prieš Lietuvos Respublikos Prezidentę Dalią Grybauskaitę, profesorių Vytautą Landsbergį, LGGRTC generalinę direktorę Birutę Burauskaitę. Tai galima pavadinti informaciniu karu prieš Lietuvos valstybės pareigūnus. Nenutyla, net aktyvėja propaganda prieš Lietuvos laisvės kovotojus, kurie įvardijami kaip civilinių gyventojų žudikai. Jau griaujami ir paminklai Lietuvos partizanams. Į informacinio karo kampaniją įsijungia ne tik buvę sovietinės sistemos propagandistai, bet ir signatarai Zigmas Vaišvila, Jurgis Jurgelis, Aloyzas Sakalas. Atsiranda Aleksandro Slavino, Tomo Venclovos pasekėjų, kurie lietuvių tautą vadina žydšaudžių tauta. Rūtos Janutienės laidos, jos knygos tapo aukštųjų valstybės vadovų ir pačios valstybės šmeižto kampanijos viršūne. Galima paminėti ir daugiau veikėjų, kuriems nepriklausoma Lietuva tapo tiesiog nepakenčiama. Šių asmenų darbai prieš valstybę pastebimi kaip sutartiniai, kažkieno vadovaujami ir koordinuojami, o gal ir finansuojami.

Pirmiausia norėčiau paanalizuoti nuožmų puolimą prieš Lietuvos Respublikos Prezidentę ir jos šeimą. Įtūžio kupini asmenys smerkia, kad ji priklausė komunistų partijai, dirbo dėstytoja, kad jos nematėme Sąjūdžio renginiuose, 1991 m. sausyje prie televizijos bokšto. Norėčiau paklausti: kiek Lietuvos komunistų partijos narių apskritai pritarė drąsiam tikslui – tik nepriklausoma Lietuva ir ne palaipsniui, o dabar. Jeigu Lietuva būtų paklususi LKPCCK pirmojo sekretoriaus Algirdo Brazausko raginimams – „prie nepriklausomybės turime artėti atsargiai, palaipsniui, žingsnelis po žingsnelio”, arba „jeigu pasitrauks iš Lietuvos sovietinė kariuomenė, kas mus apgins?”, manau, kad ir dabar būtume Nepriklausomų valstybių sandraugos rytų šalimi. Negaliu pasakyti už Prezidentę, kaip ji tada mąstė, tačiau niekur neužfiksuota, kad ji buvo M. Burokevičiaus vadovaujamos partijos pasekėja. Likimas lėmė, kad ji tapo finansų ministre, vėliau – Europos Sąjungos komisare. Gabi, darbšti, geros orientacijos tapo populiari tarp ES vadovų.

Man teko perskaityti jos sovietinės okupacijos metais apgintą disertaciją apie individualaus sektoriaus reikšmę gyvulininkystės ir kitų produktų gamyboje. Ji teigė, kad reikia skatinti kolūkiečius auginti

gyvulius ir taip prisidėti prie bendros gamybos. Už tokį aiškinimą mane studentą dėstytojas pravarė, sakydamas, kad jeigu kolūkietis turės savo ūkį, tinkamai nedirbs kolūkyje ar sovietiniame ūkyje. Reiškia, jau tada ji įžvelgė, kad kolūkinė sistema neefektyvi, net pražūtinga. Žinoma, kad beveik pusę Lietuvos SSR mėsos ir pieno produktų gamybos sudarė individualaus ūkio produkcija. Teko važinėti po Rusijos ūkius, ten žmonėms buvo uždrausta laikyti gyvulius, todėl kolektyvinio ūkio rezultatai buvo apgailėtini. Todėl Maskvą ir tuometinį Leningradą maisto produktais aprūpindavo Lietuva, o pačioje Lietuvoje likdavo tik šlapios dešros ir kanopos. Tiesa, gerų maisto produktų patiekdavo LKP aktyvui ir jo idėjų propagandistams.

„Lietuvos ryto” dienraštyje kovo mėn. pabaigoje – balandžio mėn. pradžioje pasirodė Prezidentę ir jos artimuosius šmeižiančių straipsnių serija. Taip pat grubiai užsiųpulta LGGRTC direktorė B. Burauskaitė, net apšaukta melage, nes ji žodžiu paaiškino apie Prezidentės tėvą ir senelį, o tai labai nepatiko Rūtai Janutienei. Šiai personai ypač nepatiko Prezidentės interviu Lietuvos televizijai apie jai brangius žmones.

Galima sugretinti „atsitiktinį” į anglų kalbą išverstos knygos „Raudonoji Dalia” atsiradimą kiekvieno europarlamentaro dėžutėje su LGGRTC tinklalapyje kgbveikla.lt atsiradusia D. Grybauskaitės pavarde ir agentūriniu slapyvardžiu „Magnolija”. Nustatyta, kad šmeižiantis prierasas padarytas profesionalių įsilaužėlių į LGGRTC tinklalapį, sąmoningai siekiant apšmeižti Prezidentę. Pradėtas ikiteisminis tyrimas. Tokiais įvykiais turi rimtai susirūpinti saugumo ir policijos žinybos.

Atsakingai ir objektyviai paanalizuokime KGB archyve saugomą Prezidentės senelio Petro Korsako baudžiamąją bylą. P. Korsakas sribų areštuotas 1945 m. kovo 3 d.

Čekistai apklausė keturis prieš jį nusiteikusius liudytojus, kurie teigė, kad P. Korsakas vokiečių okupacijos metu priklausė „baltųjų partizanų” būriui, buvo ginkluotas, dirbo vokiečių vairuotoju, dalyvavo sovietinio-komunistinio aktyvo paieškose, konvojavo areštuotuosius, o sugrįžus sovietų armijai vykdė antisovietinę propagandą, savo namuose slėpė Lietuvos partizanų, ragino nevykdyti valstybinių prievolių, teigdamas, kad Lietuva greitai bus laisva.

Akistatos tarp kaltinamojo ir liudytojų nebuvo surengtos, vokiečių okupacijos metais policijoje ir kitose struktūrose dirbė asmenys ar „baltųjų partizanų” būrio, jeigu toks iš tikrųjų veikė, nariai dėl P. Korsako antisovietinės veiklos nebuvo apklausti. Nustatyti tiesą čekistai nė kiek nesi-stengė.

Tardomas kaltinamasis P. Korsakas parodė, kad vokiečių okupacijos metu (1941-1945 m.) ir iki arešto dienos kartu su šeima dirbo žemės ūkio darbus savo 8 ha ūkelyje, vokiečiams netarnavo. Jis su jam reiškiamu kaltinimu nesutiko. Taip pat nurodė tris asmenis – to paties kaimo gyventojus, kurie gali patvirtinti jo parodymus, tačiau jie apklausti nebuvo.

Be teismo nuosprendžio 1945 m. rugpjūčio 28 d. jis išvežtas į įkalinimo vietą Vorkutlagą (Komija). Byla prieš P. Korsaką Vorkutlage atnaujinta 1946 m. vasario 6 d. Lageryje toliau buvo tardomas ir dar kartą paneigė jam reiskiamus kaltinimus, liudytojų parodymų nepripažino ir juos kategoriškai atmetė, nes jie neatitinka tikrovės.

Nepaisant to, kaltinimas pareikštas pagal RSFSR baudžiamojo kodekso 58-1a straipsnį („Sovietų Sąjungos Tėvynės išdavimas”). Liudytojų parodymai, duoti Lietuvoje, buvo perrašyti į kaltinimą Vorkutlage. 1946 m. vasario 28 d. nutarta Petrą Korsaką ištremti 6 metams katorgos darbų į Pečioros anglies baseiną. Nutarimas priimtas jam nedalyvaujant. Su nutarimu net nebuvo supažindintas.

Pabrėžtina, kad tardymų Lietuvoje ir Vorkutlage metu P. Korsakas nuosekliai ir ryžtingai jam inkriminuojamą ir primetamą kaltę paneigė, kaltu neprisipažino tvirtindamas, kad ginklo neturėjo, vokiečių vadovaujamam būriui nepriklausė, vokiečių vairuotoju nedirbo, prieš sovietinius partizanus, sovietinius aktyvistus ir kitus piliečius nekovojo. Tai rodo jo tvirtumą, drąsą ir ištvermę.

Tardymų Lietuvoje metu pripažintas tinkamu vidutinio sunkumo fiziniam darbui, nors po medicininės apžiūros jam nustatytas chroniškas reumatizmas. Jau kalint ir dirbant Vorkutlage po medicininės apžiūros konstatuota, kad tinkamas lengvam fiziniam darbui. Įkalinime P. Korsaką kamavo silpnumas ir dusulys. Jam diagnozuotas miokarditas, raumenų atrofiija, poliavitaminozė, išsekimas. Pripažinta, kad fiziniam darbui netinkamas, invalidas. P. Korsakui

(Nukelta į 4 psl.)

(Atkelta iš 3 psl.)

ŠMEIŽTO KAMPANIJA

tardymų ir kalinimo metu sugriauta sveikata. Todėl 1946 m. birželio 28 d. nutarta jį iš įkalinimo Vorkutlage paleisti. Nutarimas paleisti grindžiamas SSRS MVD 1946 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 00336. Remiantis šiuo įsakymu, buvo paleidžiami ir kiti politiniai kaliniai.

Sovietinėje nelaisvėje P. Korsakas išbuvo nuo 1945 m. kovo 3 d. iki 1946 m. birželio mėn. pab. Keista, tačiau pranešimo apie jo išvykimą iš Vorkutlago į Lietuvą byloje nėra. 1951 m. Lietuvos SSR MGB užklausė Komijos ASSR MGB apie P. Korsako baudžiamosios bylos rezultatus ir gavo atsakymą, kad nuteistas 6 m. tremties. Pagal kitus duomenis, jis į Lietuvą sugrįžo.

Byloje okupacinio režimo apkaltintas vienas, kitų apkaltintų asmenų byloje (bendrabylių) nebuvo. Duomenų, kad būtų liudijęs prieš kitus asmenis, nėra. Čekistų klausiamas apie asmenis, vokiečių okupacijos metais buvusius „baltaisiais partizanus“, atsakė, kad tokių nežino.

Politinio kalinio ankstyvas paleidimas iš įkalinimo jo nediskredituoja, beje tai ir nepriklausė nuo jo valios. Atveju, kai buvo paleisti politiniai kaliniai dėl sveikatos, ypač pirmaisiais metais po karo, buvo. Aišku, buvo paleidžiami ir tie, kurie tapdavo čekistų parankiniais, agentais.

Petras Korsakas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 1990 m. gruodžio 19 d. reabilituotas (atkurtos pilietinės teisės) kaip niekuo nenusikaltęs Lietuvos Respublikai. Represuotas nepagrįstai ir neteisėtai. Priešingi tvirtinimai ar insinuacijos prilygsta mirusio asmens šmeižimui.

Garbus Lietuvos sūnus, Prezidentės senelis mirė 1961 m. Tyčiotis iš kantraus, drąsaus ir garbingo žmogaus žema ir amoralu.

Nepaprastai sureikšminama Prezidentės tėvo veikla. Atrodo, lyg jis būtų tautos budelis, prilygstantis Antanui Sniečkui, Mečislovui Gedvilui, Nachmanui Dušanskiui, Petrui Raslanui ar Aleksandrui Slavinui. Beje, iki šiol neaišku, kaip pastarieji trys išvengė teisinio atpildo už lietuvių tautos genocidą, kaip jie nekliudomai išvyko į Rusiją, Vokietiją ir Izraelį. Šia kryptimi galėtų padirbėti Z. Vaišvila su KGB generolu Romualdu Marcinkumi. Nors N. Dušanskis ir A. Slavinas mirė, tačiau pagal teisininkų aiškinimą jų nusikaltimų įvertinimas įmanomas ir po mirties. Norėčiau priminti, kad

VAKARAI TURI AKTYVIAU ATREMTI RUSIJOS PROPAGANDĄ

Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius balandžio 24–25 dienomis Taline vykusioje tarptautinėje Lennarto Merio konferencijoje „Tvarkos ribos“ pažymėjo, kad Vakarai turi būti aktyvesni atremdami propagandą, nesijausti kaltais, kad gina savo vertybes.

Konferencijos diskusijoje „Naratyvų galia: karas prieš tiesą, kuriame neįmanoma nugalėti?“ ministras teigė, jog būtina stiprinti pilietinės visuomenės ir laisvos žiniasklaidos atsparumą kryptingai skleidžiamai dezinformacijai ir pasiūlyti informacijos alternatyvas, turime aiškiai įvardinti daiktus tikrais vardais: propaganda nėra tikra informacija, propagandistais nėra žurnalistai. Ministras palygino Kremliaus kontroliuojamos žiniasklaidos poveikį rusakalbėms auditorijoms

dar lieka neįvertinti Lietuvos komunistų partijos centro komiteto, miestų ir rajonų komitetų pirmųjų bei antrųjų sekretorių, vykdomųjų komitetų pirmininkų, komjaunimo sekretorių, kitų komunizmo propagandistų kaip lietuvių tautos genocido organizatorių ir vykdytojų nusikaltimai. LKP pasislėpti po kitų partijų pavadinimų afišomis nepavyks.

Žema ir pasibjaurėtina viešai skelbti, kad tėvas buvo nemokša, turėjo daug žmonių, lakstydavo iš vieno darbo į kitą, gerdavo. Negera būtų girdėti ir mums apie savo artimųjų žmogiškas klaidas. Kiekvienas turime tėvą ir koks jis bebūtų, yra mylimiausias. Teiginys, kad Prezidentės tėvo paskutinė darbovietė – ministro pavaduotojo vairuotojas sovietinio saugumo kontroliuojamoje Ryšių ministerijoje, yra melagingas. Polikarpas Grybauskas vežiojo ne ministro pavaduotoją, o statybinės ryšių įmonės vyr. darbų vykdytoją J. Raginį, kuris 30 metų buvo ne tik jo viršininkas, bet ir geras draugas.

Visuomeninės tarybos istorinei atminčiai gaivinti ir valstybingumui tvirtinti Tarybos pareiškimė, išsiųstame 2015 m. vasario 17 d. valstybės vadovams ir Lietuvos Seimo nariams, teigiama: „Žinant, kad Prezidentė yra Respublikos ginkluotųjų pajėgų vadė, Rusijos grėsmės akivaizdoje šmeižikiškus išpuolius prieš Prezidentę vertiname kaip antivalstybinius, todėl smerktinus, prilygstančius veiklai prieš mūsų valstybę“.

Jonas Burokas, Visuomeninės tarybos istorinei atminčiai gaivinti ir valstybingumui tvirtinti pirmininkas

Konferencijoje kalba Edwardas Lucasas, vyresnysis Europos politikos analizės centro viceprezidentas. **LR URM nuotr.**

su dujų tiekėjo „Gazprom“ piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi dujų rinkose: „Europos Komisija pripažino, kad „Gazprom“ piktnaudžiavo savo monopoline padėtimi. Rusijos kanalai taip pat yra monopolistai ir piktnaudžiauja tuo skleidami propagandą“.

Šiais metais konferencijoje aukšti valstybių pareigūnai, politikai, diplomatai, politologai ir žurnalistai, pažymėdami Helsinkio baigiamojo akto 40-metį, diskutavo apie sudėtingus iššūkius esamai tarptautinei tvarkai.

Renginio paraštėse minis-

tras susitiko su Estijos užsienio reikalų ministre Keit Pentus-Rosimannus ir Latvijos užsienio reikalų ministru Edgaru Rinkevičiumi bei aptarė NATO Velso susitarimų įgyvendinimą su NATO generalinio sekretoriaus pavaduotoju Alexanderiu Vershbow. **LR URM**

JAV IR JAPONIJA – ISTORINIS ŽINGSNIS

Japonijos premjeras Šindzo Abė (Shinzo Abe), sakydamas pirmąją istorijoje kalbą abiem Amerikos parlamento rūmams, pareiškė, kad labai apgailestauja dėl karo, bet neatsiprašė.

Augant Kinijos galiai, Vašingtonas ir Tokijas paskelbė apie esminį posūkį pokario istorijoje: pacifistinė Japonija nuo šiol galės siųsti pajėgas į užsienį padėti Pentagonui. Jungtinių Valstijų prezidentas perspėjo Pekiną nerodyti raumenų ir pakartojo, kad saugumo garantijos Japonijai – absoliučios.

Japonija užpuolė Pearl Harborą, o Jungtinės Valstijos numetė atominės bombas ant Hirošimos ir Nagasakio. Bet praėjus 70 metų nuo pasidavimo, pirmą kartą istorijoje, Japonijos premjeras sako kalbą abiejiems parlamento rūmams Vašingtone angliškai.

Visi labiausiai laukė, ką Š. Abė pasakys apie kaltę dėl Antrojo pasaulinio karo – iki šiol jis vengė aiškiai atsiprašyti, nors prisijungė prie pirmtakų atsiprašymų. Bet iš tribūnos, kur Franklinas Rooseveltas paprašė pritarti karui su Japonija, Š. Abė neištarė žodžio „atsiprašau“.

„Japonijos ir visų japonų vardu su didžiausia pagarba reiškiu amžiną užuojautą visų amerikiečių sieloms, prarastoms per Antrąjį pasaulinį karą“, – sakė Japonijos ministras pirmininkas

Salėje – ir viena iš 200 tūkst. moterų, kurias Japonija privertė dirbti savo karių

viešnamiuose okupuotose Kinijoje ir Korėjoje, bet ir jų Š. Abė tiesiai nepaminėjo.

Japonijos ir Pietų Korėjos įtampa dėl istorijos ir dėl teritorijų – mažiausia, ką nori matyti artimiausia jų abiejų sąjungininkė JAV. Bet Š. Abė tik pareiškė, kad istorija negailestinga – kas padaryta, padaryta.

„Po karo pradėjome žengti keliu, jausdami gilų apgailestavimą dėl karo. Mūsų veiksmai Azijos šalių tautoms atnešė kančių. Neturime nuo to nusukti akių“, – sakė Š. Abė.

Savaitės vizitas Jungtinėse Valstijose – pirmoji tokio masto Japonijos premjero kelionė per beveik 20 metų, ir Š. Abei rodoma reta pagarba.

Taigi, Š. Abė sutiktas kaip imperatorius. B. Obama iš pat pradžių pasiskelbė esantis pirmasis Amerikos prezidentas, žiūrintis į Ramųjį vandenyną, o Administracija deklaravo posūkį į Aziją. Viską stelbia ten sparčiai auganti Kinijos ekonominė ir karinė galia bei teritorinės ambicijos.

Ovaliniame kabinete vadovams dar nepavyko užbaigti istorinio laisvosios prekybos susitarimo, kuris apimtų dvyliką Ramiojo vandenyno šalių – 40 proc. pasaulio ekonomikos – bet ne Kiniją. Nepatenkintas nesulaukęs atsiprašymo dėl karo, Kongresas gali sukelti naujų kliūčių susitarimui, bet B. Obama ir Š. Abė žada jį pasiekti kuo greičiau – siekia atsverti Pekino norą diktuoti regionui savo ekonomines

taisykles.

Jungtinės Valstijos seniai išsipareigojusios ginti Japoniją nuo puolimo, bet šią savaitę tiesiai pasakė, kad gintų ir negyvenamas saleles, dėl kurių kaista ginčas su branduoline Kinija. Augantis Pekino vadovų karinis aktyvumas ir siekis jėga savintis ginčijamas teritorijas – ne tik prie Japonijos, bet ir dar labiau pietryčių Azijoje – Vašingtonui kelia vis didesnį nerimą.

„Jie mano, kad užuot sprendę šiuos reikalus normaliais tarptautiniais ginčų sprendimo mechanizmais, geriau jau mankštins raumenis. Kinijai pasakėme tai, ką tokiu atveju pasakytume bet kuriai šaliai – tai neteisingas metodas“, – sakė B. Obama.

Prasidedant vizitui, Vašingtonas ir Tokijas žengė žingsnį, kurį vadina istoriniu. Nuo pat Antrojo pasaulinio karo pabaigos turėjusi pacifistinę konstituciją ir net ne kariuomenę, o tik savignos pajėgas, **Japonija sutarė su Jungtinėmis Valstijomis, kad nuo šiol jas galės naudoti ne tik gindama savo teritoriją, bet ir kitur pasaulyje – ten, kur prireiks padėti Amerikai arba apginti ją.** Jau dabar svarstomi bendri patruliai jūrose, kur auga Kinijos aktyvumas.

Per vakarienę – pirmąjį valstybinio vizito atributą Baltuosiuose rūmuose per daugiau kaip metus – B. Obama pakėlė sakės taure ir perskaitė haiku, girdamas pavasarį, žalumą ir draugystę. **LRT**

LIETUVOS AMBASADOJE JAV PAMINĖTAS AMERIKOS PEDAGOGŲ TALKOS LIETUVOS ŠVIETIMUI (APPLE) DVIDEŠIMTPENKMETIS

Balandžio 24 d. Lietuvos ambasadoje JAV susirinko pedagogai, dalyvavę 25-erius metus veikiančioje APPLE - Amerikos pedagogų talkos Lietuvos švietimui - programoje, nuo pat Lietuvos nepriklausomybės atgavimo tapusioje stipriu stimulu diegti demokratinis pokyčius Lietuvos švietimo sistemoje ir prisidėjusioje prie jaunosios lietuvių kartos ugdymo.

Į ambasadą iš tolimiausių JAV kampelių ir Kanados atvykusiems mokytojams padėkos žodį tarė ambasadorius Žygimantas Pavilionis, pakvietęs ne tik toliau gerinti Lietuvos švietimo sistemą, jos dėmesį sutelkiant ne vien į žinias, bet, JAV pavyzdžiu, puoselėjant asmenybę ir žmogiškąjį orumą - vertybes, kurias sovietų sistema sąmoningai naikino, bet ir išplėsti savo veiklos lauką į Lietuvos kaimynines šalis, kurios tik pradeda žengti mūsų jau pramintu keliu. „Turime investuoti į švietimo sistemą savo rytinėse kaimynėse, kad ji ugdytų lyderius, ateityje nutiesiančius tiltus į demokratinį pasaulį,

kaip kažkada į mus investavo JAV bei Vakarų Europos šalys”, sakė ambasadorius.

1990 metų rudenį tuometinio Švietimo ministro prašymu JAV lietuvės Jūratė Krokytė Stirbienė ir a.a. Vaiva Vebra Gust ėmėsi burti JAV lietuvių pedagogų, pasiruošusių pasidalinti profesine patirtimi su nepriklausomybę atgavusios Lietuvos mokytojais, grupę. Inicatyva netruko įgauti pagreitį, įtraukdama ne tik JAV, bet ir Kanados profesinę veiklą pabaigusius ir vis dar dirbančius lietuvių kilmės ir net neturinčius lietuviškų šaknų mokytojus, panorusius padėti jaunos valstybės pedagogams. APPLE veikloje dalyvavo apie 300 Amerikos ir Kanados mokytojų ir ugdytojų. 1990 metais JAV įkurta tarptautinė savanoriška, ne pelno siekianti organizacija Lietuvos švietimo reformai paremti glaudžiai bendradarbiavo su Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Daugiau nei trisdešimt trys tūkstančiai – apie penkiasdešimt procentų visų Lietuvos

Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis su vaikų grupe iš Naujojo Džersio „Spindulėlis”.

Ludo Segers nuotr.

mokytojų dalyvavo APPLE programose. Iki 2006 m., kai buvo įkurtas Lietuvos Mokytojų Fondas, programos veikla buvo finansuojama iš JAV surinktų labdaros lėšų.

Pagrindiniai APPLE tikslai - su kolegomis iš Lietuvos pasidalinti Amerikos švietimo filosofija, profesinėmis žiniomis, ugdymo metodais

ir įgūdžiais; užmegzti ilgalaikius ryšius tarp Amerikos ir Lietuvos žmonių bei švietimo institucijų; skatinti Lietuvos mokytojų profesinį tobulėjimą ir pasitikėjimą savo jėgomis; vienyti įvairias Lietuvos ugdytojų ir mokytojų grupes.

Dvidešimt keturias vasaras APPLE rengė seminarus ir praktinių užsiėmimų gru-

pes mokytojams, mokyklų administratoriams, bibliotekininkams, socialiniams darbuotojams, specialiesiems ugdytojams, tėvams ir kitiems su Lietuvos švietimo sistema susijusiems asmenims, kuriais pirmiausia siektų įtvirtinti demokratijos ir laisvės įgūdžius ir humanizuoti Lietuvos švietimą.

LR URM inf.

TEISMAS BUVUSĮ KGB DARBUOTOJĄ PRIPAŽINO KALTU DĖL GENOCIDO A. RAMANAUSKO-VANAGO BYLOJE

Adolfas Ramanauskas-Vanagas.
wikimedi.org nuotr.

Kauno apygardos teismas balandžio 30 d. priėmė apkaltinamąjį nuosprendį buvusiam KGB darbuotojui Ilja Vorobjovui, dalyvavusiam 1956 metais sulaikant partizanų vadą Adolfą Ramanauską-Vanagą ir nuteisė jį dviejų metų laisvės apribojimo bausme.

Toks nuosprendis netenkino nė vienos pusės – nuosprendį skųsti žada ir nukentėjusiąją pripažinti A.Ramanauską-Skokauskienę, ir I. Vorobjovą.

Prokurorė Auksė Lipkevičienė prašė I. Vorobjovą nuteisti septynerių metų laisvės atėmimo bausme. Ji teigė turinti susipažinti su teismo pateiktais argumentais, tačiau teigė, kad galimybė skųsti visuomet svarstoma.

„Tai neatitinka atliktų veiks-

mų, tai, kas padaryta. Reikia gerai išsiskaityti į sprendimą ir pagalvoti”, – po nuosprendžio sakė A. Ramanauskaitė-Skokauskienė. Ji teigė, kad toks teismo sprendimas jos netenkina.

I.Vorobjovo advokatas Vytautas Sviderskis režė, kad toks teismo nuosprendis – „teismo ir viso Lietuvos teisingumo gėda”.

Teismo vertinimu, byloje pakako duomenų, įrodančių, kad I.Vorobjovas dalyvavo sulaikant partizanus. Teismas kritiškai vertino jo teiginį, kad apie partizanus nieko nebuvo girdėjęs. Už genocidą numatoma tik laisvės atėmimo bausmė, tačiau teismas pasinaudojo Baudžiamojo kodekso straipsniu, leidžiančiu paskirti švelnesnę bausmę, jeigu numatytos bausmės paskyrimas aiškiai prieštarautų teisingumo principui.

Teismas motyvavo švelnesnės bausmės paskyrimą tuo, kad nuteistasis yra pensininkas, o nusikaltimas įvykdytas prieš daugiau kaip 50 metų, jis per tą laiką nepadarė kitų nusikaltimų. Be to, ypač užsitęsė procesas, trukęs daugiau kaip 20 metų. Atsižvelgta ir į tai, kad kaltina-

mojo vaidmuo nusikaltime buvo antraeilis.

Byloje nustatyta, kad I.Vorobjovas su kita kaltinamąja Jadvyga Kuprėnienė, kurios byla dėl ligos yra išskirta, dalyvavo A.Ramanausko ir jo žmonos Birutės Mažeikaitės suėmimo operacijoje Kaune, vykdydami žvalgybą.

Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, kad sovietų vykdytus trėnimus ir represijas vykstant partizaniniam karui Lietuvos teismai gali prilyginti genocidui, įrodžius, kad šiais nusikaltimais siekta sunaikinti reikšmingą lietuvių tautos dalį.

Su sovietų okupacija Lietuvoje pokario metais kovojo apie 50 tūkst. partizanų, dar vadintų „miško broliais”.

Sovietų diktatoriaus Josifo Stalino valdymo metais pokariu žuvo daugiau kaip 21 tūkst. rezistentų, jų šeimų narių ir rėmėjų.

1956 metais suimtas vienas iš paskutinių partizanų vadų, buvęs mokytojas A.Ramanauskas-Vanagas, buvo nepaprastai žiauriai kankintas ir kitais metais sušaudytas.

Šis nuosprendis gali būti skundžiamas.

LRT

LIETUVOJE INVESTAVUSIŲ JAV ĮMONIŲ SĖKMĖS ISTORIJŲ DAUGĖJA

Cynthia Pasky, „Strategic Staffing Solutions” vadovė Lietuvos generaliniame konsulate Niujorke vykusiame renginyje „Connect for Lithuania”.

LR URM nuotr.

„Potencialiam investuotojui nusipirkus bilietą į Lietuvą mes jau žinome, kad sandoris pavyks ir tai bus dar viena sėkmės istorija,” – sakė Cynthia Pasky, „Strategic Staffing Solutions” vadovė renginyje „Connect for Lithuania”. Jo metu gausiai susirinkusius Niujorko ir jo apylinkių įvairių sričių lietuvių kilmės profesionalus ir verslininkus sveikino Lietuvos generalinis konsulas Niujorke Julius Pranevičius, Niujorko lietuvių bendruomenės pirmininkas Algirdas Grybas. Savo sėkmės versle patirtį pristatė C. Pasky. Išvalgomis dalinosi Amerikos-Lietuvos verslo tarybos pirmininkas Eric Stewart. Kotryna Stankutė, „Global Lithuanian Leaders” vadovė, moderavo aktyvią diskusiją „Versli Lietuva” ats-

rovė Aistė Zapalskytė pristatė agentūros įdirbį plėtojant JAV ir Lietuvos ekonominę bendradarbiavimą.

Renginyje dalyvavę JAV lietuvių kilmės verslininkai iš įvairių sričių – bankininkystės, finansų, importo, teisės ir pan. – labiausiai domėjosi skirtumais tarp viešų ir privačių agentūrų, galinčių surasti investicijų partnerius, pelningiausiomis Lietuvos pramonės šakomis. Renginyje dalyvavęs lietuvių kilmės filmų prodiuseris Vincas Sruoginis dalinosi savo patirtimi bendradarbiaujant su Lietuvos kinu ir propaguojant Lietuvos kiną JAV. Žymus Niujorko lietuvių kilmės kulinaras Michael Laiškonis pristatė Lietuvos ir JAV jaunųjų kulinarų mainus.

LR Generalinio konsulato Niujorke inf.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Atpūskite į Čikagą šia vasarą!

DAINŲ
ŠVENTĖ
CHICAGO 2015

LITHUANIAN
SONG
FESTIVAL

1400 choristų. Viena scena.
liepos 5 d. 1 v.p.p. UIC Pavilion

BILIJETAI • INFORMACIJA • KRAUTUVĖLĖ
dainusvente.org
BILIJETAI \$50 & \$40 | \$20 JAUNIMUI IKI 18M.

NUSIPIRKITE BILIJETUS ŠIANDIEN!

GYVENTI DAINA

Loreta Timukienė

VI dalis

(Pabaiga, pradžia Nr. 4)

2010 m. liepos 4 dieną Kanadoje, Toronto mieste, vyko devintoji išeivijos chorų dainų šventė „Daina aš gyvenu“. Kanadiečiai tą savaitę atšventė Kanados dieną, Amerika – Nepriklausomybės dieną, Lietuva ruošėsi pažymėti Mindaugo karūnavimą, o dainos mylėtojai visą savaitgalį gyveno dainomis ir savaip šventė Lietuvą, kuri

neturi geografinių koordinacių (bet yra ten, kur esame mes), ir lietuviškumą, esantį mūsų genuose, širdyse ir sąmonėje. Renginyje dalyvavo 55 mėgėjų chorai, daugiausia - iš Šiaurės Amerikos, taip pat svečiai iš Lietuvos, Lenkijos ir Anglijos. Iš viso – 18 chorvedžių ir daugiau nei 1000 choristų! Koncertas vyko Hershey centre, Mississauga miestelyje, jo

paklausti atvyko apie 2500 žiūrovų. Trečdalį repertuaro sudarė nauji kūriniai, daugumoje sukurti arba aranžuoti užsienyje gyvenančių lietuvių.

„Į gražų audinį pynėsi vaikų, jaunimo ir mišrių chorų atliekamos dainos. Nors dainos buvo įvairios, jas apjungė lietuviškai dainai būdingas lyrizmas, ne sykį chorisčių skruostais nuriedėjo ašara... Simboliška, kad mes visi, choristai ir žiūrovai, tarsi viena didelė šeima, buvome ratu apsupę centre liepsnojančią aukurą. Džiugu, kad Hershey centro salė buvo pilnutėlė, kad

Seniausias dainininkas B. Kriaučiūnas (55 metus dainavo) uždega Dainų šventės aukurą. *A. Gulbinsko nuotr.*

žiūrovai įsijungė į šventę: per salę vilnijo iškeltų rankų bangos, kartu dainavome kai kurias dainas, kartu skandavome Lietuvos vardą. <...> Muzikinį pasakojimą papildė lietuviškas tradicijas atspindinti scenografija – švento aukuro ugnis, jos saugotojas Krivių Krivaitis su vaidilutėmis, praskrendančios gervės, ąžuolo lapų motyvai”, –rašė Jolanta Kurpis (www.bernardinai.lt – 2010-07-21)

„Šventė baigėsi, išsiskirtė kas sau, tačiau visi parsižėmė dalelę švento aukuro liepsnos ir šilumos. Dabar jau mūsų atsakomybė bus šią liepsną kurstyti, neleisti jai užgesti po kasdienio gyvenimo dulkėmis. Ateityje, tikimės, atsiras drąsių ir darbščių žmonių, kurie tęs išeivijos chorų Dainų šventės tradiciją, kad ir vėl su-

sirinktume į didelį būrį ir atsi-gaivintume daina, rastume joje džiaugsmo, stiprybės ir vienybės”, – tokia viltinga gaidelė prieš 5 metus savo straipsnį baigė J. Kurpis. Galime lengviau atsistoti – to aukuro liepsna ne tik neužgeso, bet, laimei, liepsnoja ir kviečia mus visus kartu skaičiuoti iki jubiliejinės X Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventės likusias dienas, minutes, sekundes, ir, darbus bei rūpesčius pametus, liepos 3-5 dienomis ateiti pasišildyti to aukuro šiluma.

Straipsnyje panaudota informacija iš LTSC Žilevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvo ir X dainų šventės tinklapio <https://www.dainusvente.org/> /lt/ (paruošta Kazio Skaistgirio ir Nijolės Puranaitės-Benotienės).

(Pabaiga)

Dainų šventė.

LTSC Žilevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvo nuotr.

SU MEILE ŽODŽIUI IR GIMTINEI

Paskutinį balandžio šeštadienį, balandžio 25 d., Lemonte, Pasaulio lietuvių centre esančiame Lietuvių dailės muziejuje vyko lituanistinių mokyklų mokinių dailiojo skaitymo konkursas, skirtas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-mečiui. Šis JAV lietuvių bendruomenės Vidurio Vakarų apygardos valdybos renginys vyksta jau kelinti metai, šiemet skaitovai deklamavo eilėraščius apie Lietuvą, meilę gimtinei, apie mūsų šalies garbingą praeitį. Konkurso vertinimo komisijos nariams Vandai Juknienei, Svajonei Kerelytei ir Jonui Platakiui buvo nelengva išrinkti prizininkus, kadangi visi dalyvavusieji nuoširdžiai ir išraiškingai deklamavo pasirink-

tus kūrinius. I-III klasių grupėje geriausiai sekėsi Maironio lituanistinės mokyklos auklėtiniams: Glorija Ramonas užėmė pirmąją, Lukas Vydmantas – antrąją, Gabija Dauderis – trečiąją vietą. IV-VI klasių grupėje komisija daugiausiai balų skyrė Čikagos lituanistinės mokyklos mokinukams: Michael Murray užėmė pirmąją, Aida Skaraitė – antrąją, Benas Kavaliauskas – trečiąją vietą. Visi nugalėtojai buvo apdovanoti diplomais ir dovanėlėmis, dalyviams teko paguodos prizai – saldumynai. Tikimasi, kad šis konkursas taps tradiciniu ir kitais metais konkurse sulauksime dar daugiau skaitovų, mylinčių žodį ir gimtinę.

Loreta Timukienė

DĖMESIO „DIRVOS“ RĖMĖJAMS

Primename „DIRVOS“ rėmėjams, kad „DIRVOS“ leidėja „Vilties“ draugija turi atleidimą nuo federalinių mokesčių Nr. 34-0745990, kuris leidžia rėmėjams nurašyti savo aukas, palikimus bei kitą finansinę paramą „DIRVAI“ nuo federalinių pajamų mokesčių. Tikime, kad „DIRVOS“ rėmėjai padidins savo paramą.

„Vilties“ d-jos valdyba

CHICAGO, IL

Čikagos tautinis ansamblis „Grandis“ kviečia visus į metinį koncertą „Saulėle, motinėle, užtekėk“, kuris vyks šeštadienį, gegužės 9-tą dieną, Pasaulio lietuvių centre (14911 127th Street, Lemont, IL). Pradžią 6:00 val. v. Koncerte taip pat dalyvaus

choras „Svajonė“. Svečiai galės susipažinti su ganiavos papročiais, pasigėrėti piemenų žaidimais, linksmomis samborio vakarėlio šokiais ir išgirsti gražias ganiavos dainas. Informaciją apie bilietus teikia Beatričė Čepelienė, tel.630.243.6313, arba Žibutė Pranckevičienė, tel. 630.257.0153.

ČLKL ČEMPIONAMS PIRMĄ KARTĄ ĮTEIKTA LR MINISTRO PIRMININKO TAURĖ

Šių metų balandžio 18 d. pirmą kartą Čikagos lietuvių krepšinio lygos istorijoje čempionato nugalėtojams įteikta Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko taurė. Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-mečio proga, įvertindamas Čikagos lietuvių krepšinio lygos reikšmę, taurę įsteigė Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius.

Pasaulio lietuvių centre vykusiose finalinėse rungtynėse po atkaklios kovos „Juodkrantės“ komanda įveikė „Radviliškio“ žaidėjus ir tapo 2015 m. čempionais. „Juodkrantės“ krepšininkus su pergale pasveikino ir Ministro Pirmininko vardu taurę įteikė LR generalinis konsulas Marijus Gudynas.

LR Generalinio konsulato Čikagoje inf.

Konkurso dalyviai, vertinimo komisija ir organizatoriai.

L. Timukienės nuotr.

FLORIDA

Pagerbsime mamytes klube. Gegužės 12 d., sekmadienį, „Saulutės“ lituanistinės mokyklos mokiniai rengia specialią programą visoms mamytėms. „Ventos“ dainininkės pradžiugins dalyvius dainomis. Pasirodymas bus prieš pietus 1:00 val. p. p.

Klubo valdyba, kaip ir kiekvienais metais, pasitiks į klubą atvykstančias mamytes su vaišėmis prie įėjimo.

Kviečiame dalyvauti ir kartu su vaikučiais pagerbti mamytes ir močiutes.

Velykos ir margučių paroda klube. Velykų sekmadienį Klubo valdyba surengė puikius pietus, kuriuose dalyvavo apie 50 svečių. Šventiniai stalai, nukrauti šaltais užkandžiais, ir karšti pietūs su šampanu bei velykiniais saldumynais maloniai nuteikė svečius, o margučių „muštynės“ pralinksmino visus. Stipriausio margučio laimėtoja Aldona Gobužienė buvo apdovanota raguoliu, o komisijos išrinkto gražiausio margučio laimėtoja Birutė Kasparavičienė buvo apdovanota šampanu.

Salėje buvo surengta įspūdinga lietuviškų margučių ir velykinių kiaušinių paroda.

Gražiai atšvęsta ir paben-

drauta šv. Velykų dieną.

Šventėme Velykas ir gamtoje. Jau antrus metus iš eilės „Banga“ pakvietė švęsti šv. Velykas gamtoje. Šiais metais šventė vyko Vina Del Mar parke, St. Pete Beach.

Patys aktyviausi šventės dalyviai rinkosi jau po pusiaudienio, pusryčiavo, ride-no margučius. Po šv. Mišių bažnyčioje susirinko daugiau dalyvių. Vaikai ieškojo pievoje margučių, vyrų jaunųjų ir „senių“ komandos išbandė jėgas virvės traukimo rungtyje. Mamos ir močiutės sukosi aplink stalus, kaip visada nukraudamos juos įvairiausiais patiekalais.

Šventimas užtruko iki vėlumos ir visi, puikiai nusiteikę, namo grįžo jau sutemus.

Dėkojame Erikai ir Mindaugui Monkeliams už puikų šventės organizavimą. Aldonai ir Jonui Lukavičiams, Erikai ir Edmundui Bertušaičiams už skanų maistą, Vitai Blough - už įvairenybių organizavimą.

Pavasario šventė – Atvelykis klube. Kovo mėnesio pradžioje Klubo direktorė ir Kultūros būrelio pirmininkė A. Karnienė, dalyvaujant „Saulutės“ mokyklos vadovybei, sukvietė posėdin būrelio nares ir visų klube veikiančių meninių grupių vadovus aptarti Klubo kultūrinę veiklą ir renginių metinį planą. Iišryškėjo daug minčių ir planų.

Entuziastingai priimtas „Ritmo“ vadovės R. Kilbauskienės pasiūlymas surengti „Pavasario šventę“, įtraukiant į šį renginį „Saulutės“ mokinius, „Ventos“ dainininkes, „Ritmo“ šokėjus. „Bangos“ vadovė R. Krikščikienė šventės pajauvinimui apsiėmė organizuoti pavasario žiedų ir gamtos gėrybių puokščių konkursą su premijomis.

Nuotaikinga „Pavasario šventė“ su liaudiška programa įvyko balandžio 12 d., Atvelykio sekmadienį, Lietuvių klube.

Scena buvo išpuošta pava-

sario žiedais pražydusiu medeliu, puokščių stalas „pražydo“ įdomiomis ir gražiomis puokštėmis (viena buvo net ir iš spalvuotų balionų), kol viena po kitos puokštės pripildė visą parodos stalą. Dalyviai paraginti sustodavo prie puokščių stalo ir išsirinkę gražiausios puokštės numerį, balso lapelį įmesdavo į dėzelę, kurią aky-lai saugojo konkurso vadovė Gražina Morkūnaitė-Foulkner ir Monika Bardzilauskaitė.

Pietų stalai žydėjo pavasario gėlėmis. Salė buvo pilnutėlė dalyvių, svečių priešpie-tiniam atsipalaidavimui buvo pasiūlytas specialus gėrimas – „Takila saulėtekis“, netilo jaunimo klegėjimas – vyko tikra, džiaugsminga pavasario šventė.

Po pietų Klubo pirm. Vida Meiluvienė pakvietė „Ritmo“ vadovą Aurelijų Kilbauską vesti tolimesnę programą.

Koncertas prasidėjo „Ritmo“ šokėjų šokiu „Kepurine“, po kurio „Saulutės“ mokinė Tija Malbutas deklamavo eiles apie pavasarį. „Ventos“ dainininkės atliko dainą „Giminės“. Į salę įžygiavo tautiniais rūbais pasipuošusios šešios „Ritmo“ šokėjų poros, kurios pašoko linksmi pavadintą fokstrotą – „Šlapoksiuką“. Toliau buvo „Ventos“ daina „Oi, kaip graži, graži“.

Kaip žinote, Lietuvos Respublikos Seimas paskelbė 2015-tuosius metus Etnografinių regionų metais. Neatsilikimo nuo jų paminėjimo ir Klubas. Biržų rajono atstovė aukštaitė Ramutė Krikščikienė pralinksmino visus tarmiškai paskaitydama istoriją apie patrupintas kelnas. Paskui, pasipuošę tautiniais rūbais, scenoje pasirodė „Saulutės“ mokiniai ir taukšdami klumpėmis pašoko „Klumpakojį“. Jiems sumaniai talkino „vyrukų“ mamytė Birutė. Gražiai eiles deklamavo Poviliukas Šniževičius. Jį pakeitė „Ventos“ atliekama daina „Būčiau nekalbėjus...“

(Nukelta į 11 psl.)

ČLKL čempionams pirmą kartą įteikta LR Ministro Pirmininko taurė. *LR Generalinio konsulato Čikagoje nuotr.*

SAUDO ARABIJOS MIESTE DŽIDOJE ATIDARYTAS LIETUVOS GARBĖS KONSULATAS

Saudo Arabijoje balandžio 26 dieną LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius (kairėje) susitiko su šios šalies karaliumi Salmanu ir vicepremjėru princu Muqrinu bin Abdulazizu Al Saudu. **LR URM nuotr.**

Pradėdamas pirmąjį oficialų vizitą Saudo Arabijoje balandžio 26 dieną užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius susitiko su šios šalies karaliumi Salmanu. Saudo Arabijos karalius išreiškė pasiryžimą stiprinti dvišalius politinius ir ekonominius santykius, spartinti dvigubo apmokestinimo išvengimo bei investicijų apsaugos sutarčių pasirašymą,

pasidžiaugė, kad antrame pagal dydį Saudo Arabijos mieste Džidoje atidarytas Lietuvos garbės konsulas.

„Lietuvos verslas domisi galimybėmis didinti eksporto apimtį Saudo Arabijoje. Mūsų eksportuotojai gali pasiūlyti aukščiausio lygio maisto produktų, tekstilės ir inžinerinės pramonės gaminių“, – sakė L. Linkevičius.

Saudo Arabijos karalius ragino skatinti žmonių ir verslo ryšius, sveikino Lietuvos verslininkų ketinimą dar šiais metais su verslo misija apsilankyti Saudo Arabijoje. 2014 m. į Saudo Arabiją Lietuva eksportavo gaminių už daugiau nei 90 mln. eurų. Daugiausia eksportuota grūdų, drabužių, medienos gaminių, organinės chemijos produktų.

Pokalbio metu aptarti aktualūs tarptautinės politikos klausimai – Izraelio ir Palestinos konflikto sprendimo perspektyvos, Irano įtaka regione, Rusijos vykdoma agresija Ukrainoje. Saudo Arabijos karalius pažymėjo, kad Saudo Arabija visomis priemonėmis siekia išlaikyti taiką ir stabilumą Jemene. Lietuvos diplomatijos vadovas teigė, jog šie klausimai buvo ir bus svarbūs Lietuvai pirmininkaujant Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai.

Tęsdamas vizitą balandžio 27 dieną ministras susitiko su Saudo Arabijos pramonės ir prekybos ministru, kitais aukštais pareigūnais.

Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius balandžio 28 dieną antrame pagal dydį Saudo Arabijos mieste Džidoje atidarė Lietuvos garbės konsulatą, kuriam vadovaus verslininkas Mahfouzas Marei bin Mahfouzas.

„Didžiuojusi, kad garbės konsulu tapo vienos garsiausių ir labiausiai gerbiamų Saudo Arabijos šeimų narys. Neabejoju, kad platus mūsų garbės konsulo verslo ryšiai padės Lietuvos verslininkams atrasti kelius į šią naują rinką.

Tikime, jog nuoširdi ir aktyvi garbės konsulo veikla atvers didesnes galimybes ir mūsų kultūros, mokslo, universitetų bendradarbiavimui“, – atidarymo metu sakė L. Linkevičius.

Garbės konsulato atidaryme dalyvavo ir užsienio šalių garbės konsulų Džidoje pirmininkas Mohamedas Attaras, įtakingi šalies verslininkai bei Džidos prekybos ir pramonės rūmų pirmininkai šeichas Hani bin Mohammadas Aburas ir Adnanas bin Hussainas Mandoura.

Vizitas Džidoje prasidėjo susitikimu su miesto gubernatoriumi, meru ir princu Mishaaalu bin Majedu bin Abdulazizu.

Džidos pramonės ir prekybos rūmuose, kurie vienija 200 tūkst. narių, Lietuvos delegacija pristatė svarbiausius į eksportą orientuotus šalies ekonomikos sektorius – maisto, biotechnologijų, tekstilės pramonę. Preliminariai sutarta dar 2015 metais surengti Saudo Arabijos verslininkų delegacijos vizitą į Lietuvą. Balandžio 27 d. L. Linkevičius taip pat susitiko su Saudo Arabijos užsienio reikalų viceministru princu Abdulazizu bin Abdullah bin Abdulazizu.

LR URM

URM SKYRĖ HUMANITARINĘ PAGALBĄ SIRIJAI, UKRAINAI, VANUATU IR KOVAI SU EBOLA

Atsiliepdama į tarptautinius humanitarinės pagalbos prašymus ir iniciatyvas Lietuvos užsienio reikalų ministerija iš Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programos lėšų skyrė humanitarinę pagalbą Sirijai, Ukrainai, Vanuatu ir kovai su Ebolos virusu.

40 000 Eur bus pervesta Tarptautinei migracijos organizacijai (IOM) humanitarinei pagalbai priverstinai perkeltiems ir gyvenamosios vietos netekusiems asmenims Ukrainoje teikti, 40 000 Eur – JT Vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biurui (UNHCR) humanitarinei pagalbai Sirijos pabėgėliams teikti, 10 000 Eur – JT Pasaulinei maisto programai (WFP) humanitarinei pagalbai kovai su Ebolos virusu teikti, ir 10 000 Eur – JT Vaikų fondui (UNICEF) humanitarinei pagalbai Vanuatu teikti.

Sirijos gyventojų, kuriems reikia pagalbos, skaičius išaugo iki 12,2 mln. (5,6 mln. jų vaikai). Net 7,6 mln. sudaro šalies viduje perkelti asmenys, dar 3,9 mln. pabėgę į užsienį ir glaudžiasi Turkijoje, Libane, Jordanijoje, Irake ir Egipte. 2015 m. kovo 31 d. Kuveite vykusioje Trečioje tarptautinėje humanitarinės pagalbos aukšto lygio donorų

konferencijoje, skirtoje Sirijos krizei, tarptautiniai donoriai įsipareigojo skirti humanitarinės pagalbos už 3,8 mlrd. JAV dolerių (3,5 mlrd. eurų). Europos Sąjungos ir jos šalių narių (įskaitant Lietuvą) įsipareigojimai sudarė 1,2 mlrd. JAV dolerių (1,1 mlrd. eurų) arba dvigubai daugiau nei praėjusiais metais. 2012–2014 m. laikotarpiu Lietuva per JT Vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biurą (UNHCR) ir JT Paramos ir darbo agentūrą (UNRWA) skyrė humanitarinės pagalbos Sirijos krizei spręsti už daugiau nei 100 000 Eur.

Nuo konflikto Ukrainoje pradžios Lietuva yra skyrusi Ukrainai humanitarinės pagalbos už daugiau nei 440 000 Eur. Atsižvelgiant į vis blogėjančią situaciją, 2015 m. vasario 24 d. paskelbtas JT ir Ukrainos Vyriausybės atstovų atnaujintas reagavimo į humanitarinius poreikius Ukrainoje planas. Reikalinga suma – apie 316 mln. JAV dolerių (per 285 mln. Eur). Skaičiuojama apie 5 mln. žmonių, kuriems reikalinga skubi humanitarinė pagalba. Planuojama tiesiogiai padėti 3,2 mln. žmonių. Planas suskirstytas į 8 pagrindines paramos grupes, priskirta už kiekvieno įgyvendinimą atsakinga organizacija arba agen-

tūra. JT agentūrų duomenimis, Ukrainoje yra daugiau nei 1 mln. priverstinai šalies viduje perkeltų ar gyvenamosios vietos netekusių asmenų, daugiau nei 10 proc. iš jų sudaro vaikai.

Europos Komisijos teigimu, kovojant su Ebolos virusu judama teisinga linkme, bet džiaugtis visiška pergale dar anksti. 2015 m. kovo 3 d. Briuselyje vykusioje Aukšto lygio konferencijoje dėl kovos su Ebolos virusu aptarti pirminiai rezultatai, pagerėjus situacijai Ebolos viruso paveiktose Vakarų Afrikos šalyse, numatytos priemonės, kuriomis bus siekiama atkurti tų šalių ekonomikas ir normalizuoti gyvenimą jose. 2014 m. Lietuva skyrė 10 000 Eur humanitarinės pagalbos kovai su Ebolos virusu per JT Pasaulinę maisto programą (WFP).

2015 m. kovo 13–14 d. tropinis ciklonas Pam smarkiai nuniokojo Ramiojo vandenyno regiono valstybę Vanuatu. Didelė dalis šalies gyventojų neteko būsto, sugriauta infrastruktūra, jaučiamas geriamojo vandens ir maisto stygius. Vanuatu priskiriama prie mažiausiai išsivysčiusių pasaulio valstybių, todėl infrastruktūros ir gyvenamojo būsto atstatymas be tarptautinių donorų pagalbos nebūtų įmanomas.

LR URM

LIETUVA IR PASAULIS

LR Užsienio reikalų viceministras Andrius Krivas balandžio 30 dieną iškviėtė Rusijos ambasadorių Lietuvoje Aleksandrą Udalcovą. Jam išsakyta griežtas protestas dėl besikartojančių Rusijos karinio jūrų laivyno veiksmų Lietuvos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje, kuriais, pažeidžiant Jungtinių Tautų Jūrų teisės konvencijos (UNCLOS) nuostatas, trikdoma taiki laivyba ir ekonominė veikla. Balandžio 30 d. Rusijos karinių jūrų pajėgų laivas eilinių Rusijos Baltijos laivyno vykdomų kovinių pratybų metu įplaukė į Lietuvos išskirtinę ekonominę zoną ir neteisėtai nurodė keisti kursą joje plaukusiam įmonės ABB AB valdomam laivui ALCEDO.

LR Užsienio reikalų ministerijos duomenimis, balandžio 25 dieną Nepale bei kaimyninėse valstybėse įvykusio žemės drebėjimo metu Lietuvos piliečiai nenukentėjo. Paskutiniais duomenimis, Nepale yra 40 Lietuvos piliečių. Su visais susisiekti (tiesiogiai arba per trečiuosius asmenis). Visi Lietuvos piliečiai yra sveiki ir saugūs. Ministerija palaiko kontaktus su Indijos ir Nepalo institucijomis, ES ir kitų šalių konsuliniais pareigūnais, kelionių grupių vadovais ir kelionių organizatoriais. Ministerija pakartoja savo prašymą, kad Nepale ir kaimyninių valstybių teritorijose, kurios patenka į žemės drebėjimo zoną, esantys Lietuvos Respublikos piliečiai ar jų artimieji pateiktų išsamią kontaktinę informaciją apie savo buvimo vietą el. paštu pilieciai@urm.lt. Pirminė informacinė konsulinė pagalba nelaimės atveju (visą parą) teikiama telefonu +370 706 52444. Naujausią konsulinę informaciją kviečiame sekti interneto svetainėje <http://keliauk.urm.lt>, bei Užsienio reikalų ministerijos „Facebook“ paskyroje.

Lietuvos nuolatinė atstovė Jungtinėse Tautose ambasadorė Raimonda Murmokaitė balandžio 27 dieną Niujorke susitiko su Krymo totorių Medžliso atstovu Refatu Čubarovu, kuris dalyvauja 14-oje Jungtinių Tautų Nuolatinio forumo vietos gyventojų klausimais sesijoje. Krymo totorių vadovas pristatė Krymo totorių situaciją, padėjo Lietuvai už nuolatinę paramą jiems ginant savo teises. Lietuvos nuolatinė atstovė pakartojo, kad Lietuva nepripažins neteisėtos Krymo aneksijos. Ji pabrėžė, kad reikia išlaikyti tarptautinės bendruomenės dėmesį žmogaus teisių, totorių ir kitų tautinių mažumų padėties Kryme klausimams.

Lietuvos ambasada Japonijoje balandžio 28 dieną surengė tarptautinio akademinio jaunimo projekto pristatymą, kurio sudėtinė dalis – pažintis su Lietuvos istorija, kultūra, tradicijomis ir kulinarijos dirbtuvės.

LR URM inf.

VĖL ATIDARYTI TIŠKEVIČIŲ RŪMAI PALANGOJE

Balandžio 24 d. kultūros ministras Šarūnas Birutis dalyvavo atnaujinto ir restauruoto Gintaro muziejaus Palangoje atidarymo renginiuose. Į oficialų muziejaus atidarymą atvyko Lenkijos kultūros ir nacionalinio paveldo ministrė Małgorzata Omilanowska, pristačiusi savo knygos „Pabaltijo Zakopanė. Palanga Tiškevičių laikais” lietuviškąjį leidimą.

M. Omilanowskos knygoje apie Palangos kurortą pasakojama XIX a. pabaigos ir XX a. pradžios kurorto kūrimosi istorija, knyga gausiai iliustruota XX a. pradžios senosios Palangos architektūros vaizdais. Išsamiai aptariamas grafų Tiškevičių indėlis į Palangos plėtrą, Tiškevičių rūmų, kuriuose įsikūręs Gintaro muziejus, bei jį supančio Édouardo André parko, istorija.

Šarūno Biručio ir Małgorzatos Omilanowskos susitikimo Palangoje metu kultūros ministrai aptarė aktualią problematiką kultūros mainų ir bendro paveldo išsaugojimo srityse, diskutavo

dėl tolesnio bendradarbiavimo galimybių.

Gintaro muziejaus atidarymą savaitgalį lydėjo kultūrinio svetingumo renginių programa: balandžio 24 d. – istorijos diena, 25 d. – meno diena, 26 d. – gintaro diena. Visas tris dienas lankytojai buvo kviečiami dalyvauti susitikimuose ir pokalbiuose su rūmų ekspozicijų kūrėjais, istorikais, dailininkais, muzi-

kos, poezijos bei memuarinės literatūros valandose, ekskursijose, šeimos su vaikais laukiamos edukaciniuose renginiuose.

Lietuvos dailės muziejus Europos Sąjungos ir Lietuvos valstybės lėšomis 2013–2015 m. įgyvendino projektą „Palangos gintaro muziejaus reprezentacinių rūmų restauracija ir pritaikymas šiuolaikiniams kultūrinio

turizmo poreikiams”, kurį finansavo Lietuvos Respublikos ūkio ministerija ir Lietuvos verslo paramos agentūra bei Lietuvos Respublikos kultūros ministerija. Po restauravimo ir tvarkybos darbų, atliktų ES ir valstybės lėšomis ir kainavusių apie 12 mln. litų, Palangos gintaro muziejus lankytojus pasitinka restauruotose ir atnaujintuose grafų Tiškevičių rūmuose, kuriuose

atkurti istoriniai eksterjerai ir interjerai bei įrengtos naujos aristokratų rūmų menų (I a.) ir gintaro (II a.) ekspozicijos, sukurtas Baltijos jūros šalių kultūrinių susitikimų ir meno renginių centras, įrengtas modernus lankytojų aptarnavimo terminalas ir konferencijų salė. Muziejus pritaikytas neįgaliesiems žmonėms ir dideliems turistiniams srautams priimti.

LRKM

LIETUVOS AMBASADOJE PARYŽIUJE
PAGERBTAS DAILININKAS PRANAS GAILIUS

Dailininkas Pranas Gailius ir Vida Gražienė, LR kultūros atašė Prancūzijoje.

LRKM nuotr.

Š.m. balandžio 29 d. Lietuvos ambasada Paryžiuje, bendradarbiaudama su Oskaro Milašiaus kūrybos mylėtojų draugija, surengė tapytojo Prano Gailiaus kūrybos pristatymą.

Renginio metu Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje Dalius Čekuolis Pranui Gailiui įteikė garbingą Lietuvos užsienio reikalų ministerijos įsteigto ženklo „Lietuvos diplomatijos žvaigždė” apdovanojimą. Sveikinimo kalboje ambasadorius pabrėžė, kad Pranas Gailius – vienas kūrybingiausių ir originaliausių lietuvių išeivijos dailininkų, išsiskiriantis savo talentu

ir įvairiapusia kūryba, jo kūriniuose dažnai jaučiama lietuviška pasaulėjautos dvasia, atskleidžiama savita, modernia forma.

Gimęs Mažeikiuose, vos šešiolikos metų karo metu atsidūręs Strasbūre, Pranas Gailius pradėjo kūrybinį kelią Prancūzijoje. Ten įstojo į dailės mokyklą, vėliau – 1950 m. išvyko į Paryžių, kur iškart buvo priimtas į garšėjančio modernisto Fernano Ležė studiją. Vėliau, Vytauto Kasiulio paskatintas, jis dar mokėsi Aukštojoje nacionalinėje dailės mokykloje (Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts). Jau 1955 m. įvyko pirmoji autorinė jo

kūrybos paroda Paryžiuje, pasipylė geri atsiliepimai ir dailininką pastebėjo kitos galerijos. Jo vardas Pranas tapo meniniu slapyvardžiu. Parodos buvo surengtos Berlyne, Miunchene, Štutgarte, Čikagoje, Tokijuje, Ženevoje, Liuksemburge, Geteborge ir kitur. Lietuvoje dailininkas taip pat yra surengęs keletą svarbių parodų.

Pranas Gailius - tai išskirtinės kūrybinės energijos, darbštumo ir produktyvumo menininkas, sukūręs įvairiausių meno kūrinių ciklą. Ypač įspūdingi dailininko grafikos kūriniai - originalios autorinės „dailininko knygos”, kurtos daugiausia pagal poezijos kūrinius.

Dailininką Praną Gailių ypač įkvėpė Oskaro Milašiaus poezija, pagal tai jis sukūrė keletą kūrinių ciklą – „Jūra”, „Saulė”, kurie buvo eksponuojami renginio ambasadoje metu.

Užsienio reikalų ministerijos garbės ženklas „Lietuvos diplomatijos žvaigždė” teikiamas nuo 2010 metų. Šiuo ženklu yra apdovanojami Lietuvos ir užsienio valstybių piliečiai ir organizacijos už ypatingus nuopelnus garsinant Lietuvos vardą, puoselėjant ir plėtojant tarpvalstybinius santykius.

Vida Gražienė, LR kultūros atašė Prancūzijoje

ĮSTEIGTA LR KULTŪROS ATAŠĖ
PAREIGYBĖ KINIJOJE

Vyriausybė balandžio 29 d. nutarė įsteigti kultūros atašė pareigybę Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje Kinijos Liaudies Respublikoje, šiuo metu vieningą Azijos regione.

Kultūros ryšiai su Kinija plėtojami dvišaliu, regioniniu (Baltijos šalys-Kinija) ir daugiašaliu (Kinija +16 Rytų ir Centrinės Europos šalių, ES-Kinija) formatais.

Intensyviai plėtojantis Lietuvos ir Kinijos kultūros bendradarbiavimui tikimasi, kad kultūros atašė pareigybės įsteigimas Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje Kinijoje padės menininkams, kultūros organizacijoms ir įmonėms pasiekti Kinijos rinką, įgyvendinti projektus siekiant ilgalaikio tarptautinio bendradarbiavimo ir realaus kultūros ir kūrybinių sektorių eksporto. Šios veiklos rezultatai prisidėtų prie Lietuvos vardo žinomumo didinimo Kinijoje.

Pastaruoju metu intensyvėja kultūriniai ryšiai su Kinija. Jau kelerius metus kryptingus mainus su Kinija vykdo Nacionalinė filharmonija, Nacionalinis operos ir baleto teatras, Lietuvos dizaino asociacija.

2014 m. Kinijoje buvo organizuotas Baltijos kultūros festivalis, kuriame dalyvavo beveik 200 atlikėjų iš Baltijos šalių. Lietuvai festivalyje atstovavo Baltijos gitarų kvartetas,

vokalinė grupė „Jazz Island”, surengė 9 koncertus svarbiuose Kinijos miestuose Pekine, Šanchajuje, Guangdžou, Sinane ir Hužou. Koncertų turą koordinavo Lietuvos nacionalinė filharmonija, iš dalies finansavo Lietuvos kultūros taryba, Kinijoje festivalio partneriai buvo Kinijos scenos menų asociacija ir Kultūros ministerijos Užsienio ryšių biuras. Festivalio programoje Oskaro Koršunovo teatras Pekino teatrų olimpiadoje vaidino „Hamletą”, tarptautiniame chorų festivalyje koncertavo berniukų choras „Dagilėlis”. Pasak Kinijos kultūros ministerijos, šis projektas laikomas pavyzdiniu organizuojant panašius Rytų ir Centrinės Europos kultūros pristatymus Kinijoje.

2015 m. organizuojami Kinijos kultūros metai Baltijos šalyse. Festivalio programoje buvo pristatytas Vidinės Mongolijos liaudies muzikos ansamblio koncertas, šių metų „Vilniaus festivalio” programoje pristatomas Pekino operos spektaklis „Yang giminės karvedės”, rugpjūčio mėn. planuojamas Šanchajaus džiaz okestro koncertas. Pagrindinis Kinijos meno festivalio renginių Lietuvoje organizatorius – Lietuvos nacionalinė filharmonija.

Šių metų gegužės – birželio mėnesiais gastroles Kinijoje, Šanchajuje ir Guangžou surengs Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras. **LRKM**

**VANDOS IR VYTAUTO ŠLIŪPŲ DOVANOS ŠIAULIŲ
UNIVERSITETO BIBLIOTEKAI**

Aušrininko dr. Jono Šliūpo archyvo nuotr.

Šių metų spalio 13 d. Kalifornijoje įkurtas *Aušrininko dr. Jono Šliūpo archyvas* skaičiuos jau dešimtmetį nuo tos dienos, kai buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis tarp Šiaulių universiteto ir archyvo įkūrėjo Vytauto Jono Šliūpo. Pagal 2005 m. rudenį pasirašytą sutartį archyvas buvo perduotas Šiaulių universitetui, kuris įsipareigojo gautą medžiagą saugoti nedalomai, bibliotekai - ją sutvarkyti, skleisti apie archyvą informaciją ir garantuoti prieinamumą visiems besidomintiems. Oficialiai archyvas Šiaulių universiteto bibliotekoje buvo atidarytas 2009 m. birželio 12 d., nes po sutarties pasirašymo biblioteka buvo renovuojama bei vykdomi dokumentų perkėlimo į Lietuvą darbai.

Vardinė Vandos ir Vytauto Šliūpų stipendija

Praėjusiais mokslo metais archyvo steigėjas Vytautas Šliūpas su žmona Vanda įsteigė vardinę stipendiją, skirdami 5000 Lt iš asmeninių lėšų. 2014 m. kovo pradžioje buvo paskelbtas konkursas, kuriame galėjo dalyvauti Šiaulių universiteto socialinių ir humanitarinių mokslų srities bakalauro ir (ar) magistro studijų studentai ir pateikti tais metais apgintus geriausius bakalauro ar magistro darbus lietuvių kalba. Darbai turėjo būti susiję su dr. Jono Šliūpo archyve arba kituose informacijos šaltiniuose sukauptos medžiagos tyrimais, aušrininko dr. Jono Šliūpo iškeltais esminiais kultūros, istorijos, visuomenės plėtros, tikėjimo išpažinimo klausimais, mažai žinomais istoriniais bei biografiniais faktais, atspindinčiais ryšį su Lietuva ir Šiaulių kraštu. Pirmajam konkursui buvo pateikti devyni darbai, iš kurių

atrinkti keturi, o jų autoriams
įteiktos vardinės Jono Vandos
ir Vytauto Šliūpų stipendijos.

Stipendijų teikimas, vykęs *Aušrininko dr. Jono Šliūpo archyve* 2014 m. birželio 5 d., sutapo su penktosiomis archyvo atidarymo Šiaulių universiteto bibliotekoje metinėmis. Iš Kalifornijos (JAV) į Lietuvą atvykęs Vytautas Šliūpas pats apdovanojo pirmuosius stipendininkus: Humanitarinio fakulteto istorijos ir politikos studijų programos pirmo kurso magistrantus Liną Urbutytę (už kursinį ir bakalauro darbą „Civilinės metrikacijos problema Pirmojoje Lietuvos Respublikoje“) ir Tomą Berginą (už kursinį ir bakalauro darbą „Laisvamanybės idėjų plitimas Pirmojoje Lietuvos Respublikoje“), Socialinių mokslų fakulteto viešojo valdymo studijų programos magistrę Eveliną Kvietkienę (už magistro darbą „Kurčiųjų asmenų pilietinio dalyvavimo vietos savivaldoje teisinių ir institucinių mechanizmų sistema“) ir Socialinių mokslų fakulteto viešojo administravimo studijų programos ketvirtakursę Dovilę Navickaitę (už bakalauro darbą „Tarpinstitucinis bendradarbiavimas viešame sektoriuje: Šiaulių universiteto ir Šiaulių miesto savivaldybės atvejis“).

Ceremonijos metu Šiaulių universiteto rektorius prof. dr. D. Jurgaitis su bibliotekos direktore G. Lamanauskiene dėkojo Vandai ir Vytautui Šliūpams už gražią iniciatyvą ir studentų mokslinės veiklos skatinimą. Archyvui Vytautas Šliūpas pateikė dar vieną staigmeną: dovanojo du (sutuoktinių bei vestuvių) Liudvikos Malinauskaitės-Šliūpienės (pirmosios J.Šliūpo žmonos) žiedus, kuriuos 1884 m. jai dovanojo Jonas Šliūpas.

Naujos Jono Šliūpo knygos archyve

Šiaulių universitetui perduotą archyvą Vytautas Šliūpas nuolat papildo naujais dokumentais ar eksponatais. Šių metų vasario pabaigoje buvo gauta 18 naujų Jono Šliūpo rašytų, verstų bei redaguotų knygų, išleistų 1885-1937 metais.

Patį seniausią yra „Atsiszaukimas i lietuwininkus wiso swieto“, išleista 1885 m. Niujorke. Šioje nedidelėje vos 16 puslapių knygelėje raginama palaikyti J. Šliūpą ginče su Mykolu Tvarausku, pabrėžiamas jo rūpestis lietuvybės reikalais. Skyriuje „Lietuwiszkasis balsas“ pranešama apie J. Šliūpo numatomą leisti naują laikraštį „Lietuwiszkasis balsas“ bei prašoma paremti laikraščio leidybą. Kreipimasis į tėvynainius Amerikoje ir Lietuvoje išdėstomas paskutiniame skyriuje „Asz ir Lietuwa“, kuriame autorius siekia „iszduoti nors trumpa rokunda isz (savo) darbų, padarytų patolek del tewynes ir del naudos brolams“. Šioje dalyje pateikiama J. Šliūpo kultūrinės veiklos apžvalga ir jo santykiai su pirmųjų lietuviškų spaudinių leidėju bei redaktoriumi Amerikoje M. Tvarausku.

Istorinė vertybė jau tapusi 1887 m. Niujorke išleista J. Šliūpo knyga lenkų kalba „Litwini i polacy”, kurioje išsakoma mintis apie Lietuvos norą būti politiškai nepriklausomai. Prof. dr. Remigijus Misiūnas, rašydamas apie šią brošiūrą mini, jog J. Šliūpas „atmetė lenkų pretenzijas į lietuvius kaip į kitaip kalbančius tautiečius, o laisvai traktuodamas istoriją (jam Lietuvos krikštas tebuvo politinis Vytauto manevras) vėl

akcentavo religijos ir lenkų
bažnyčios žalą lietuviams”.

1890 m. Tilžėje išleista pirmoji lietuvių literatūros istorija „Lietuviszkieji rasztai ir rasztininkai“ prisidėjo prie literatūros mokslo terminų kūrimo. Šiame J. Šliūpo darbe buvo pirmą kartą apžvelgtas XVI-XIX a. lietuvių raštija. Didžiausias dėmesys skirtas XIX a. grožinės literatūros kūrėjams, istorikams, kalbininkams. Pabaigoje yra straipsnis apie periodinę lietuvių spaudą.

Bibliotekai dovanotos knygos – tai J. Šliūpo istoriniai, kultūriniai, filosofiniai, religiniai tyrinėjimai. Istoriniuose veikaluose apžvelgiama Lietuvos istorija („Lietuvystės praeitė, dabartis ir ateitis“, „Essay on the past, present and future of Lithuania“, „Prabengtis lietuvių tautos senovėje“), tautos kova už laisvę („Maskolių naguose“, „Lietuvos laisvė“), „Aušros“ leidimo laikotarpis („Šis tas apie „Aušrą“), lietuvių kultūrinė ir visuomeninė veikla („Lietuviai Amerikoje“, „Du žymiu darbuotoju Lietuvos naudai: Juozas Zauka ir kun. Aloyzas Šliūpavičius“). Religijos ir tikėjimo klausimai nagrinėjami J. Šliūpo rašytose („Tikri ir netikri šventieji“, „Katalikų bažnyčios veikimas nepriklausomoje Lietuvoje: 1919 iki 1933 metų“) bei verstose („Palyginamoji religija“, „Religijos kilmė“ ir kt.) knygose.

Garsiojo aušrininko biografijos detales ir lietuviškos knygos istoriją mena labai įvairi knygų leidimo vieta: Niujorkas, Bruklinas, Bostonas, Stokholmas, Tilžė, Biržai, Šiauliai, Kaunas ir kt. Daug spaudos draudimo laikotarpio leidinių išleista Amerikoje, kurioje J. Šliūpas gyveno 1884-1921 m. Keturios knygos spausdintos Šiauliuose 1923 m. J. Šliūpo įsteigtoje „Titnago“ spaustuvėje (ši spaustuvė veikia ir šiandien). Viena iš jų – autobiografija „Jaunatvė – gyvenimo pavasaris“, išleista 1927 m.

Du leidiniai yra konvoliutai, t.y. savarankiškos tos pačios ar panašios tematikos knygos, įrašytos į vieną rinkinį. Pirmajame – J. Šliūpo knygos „Lietuvos laisvė“, „Lietuviai! Ar geras keliais žengiam priekyn?“ bei vertimas „Herbertas Spenceris. Trumpa

peržvalga jo filozophijos". Antrąjį rinkinį sudaro vertimai: J.McCabe „Religijos kilmė", R.G. Ingersoll „Dievų sutemos" ir S.Faure „Dievo piktadėjis".

Šios knygos yra iš asmeninės Vytauto Šliūpo bibliotekos ir surinktos iš įvairių asmenų bei organizacijų Amerikoje ir Lietuvoje. Kai kuriuose leidiniuose yra knygos ženklų bei įrašų, liudijančių tų knygų kelią. Visi spaudiniai pažymėti *Aušrininko dr. Jono Šliūpo archyvo* ekslibrisu, sukurtu Adelberto Nedzelskio. Dažniausiai sutinkamas knygos ženklas yra antspaudas: Dr-te Sim. Daukanto, Kazys Pempkus, J. Skinder, Šaulių sąjungos centrinis knygynas, „Laisvosios minties“ redakcija. Knygoje „Prabengtis lietuvių tautos senovėje“ įspaus tas reljefinis Vytauto Šliūpo antspaudas, pirmame konvoliutiniame leidinyje yra išlikęs Pijaus Jono Žiūrio autografas. Kai kuriose knygose archyvo įkūrėjas V. Šliūpas įrašė, kad jas dovanuoja J. Račkauskienė (K. Vairo-Račkausko žmona), S. Vėlavičienė (buvusi Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos Lituanikos skyriaus vedėja), dr. B. Mickevičius, K. Ragauskas, E. Jakubauskas, „Tėvynės“ redakcija. O knygos „Tikri ir netikri šventieji“, išleistos Šiauliuose 1930 m., paskutiniuose puslapiuose likę Jono Šliūpo įrašai-papildymai nekelia abejonių, kad ji yra iš paties autoriaus asmeninės bibliotekos. Įdomi yra šios knygos istorija: už jos išleidimą J. Šliūpui buvo iškelta byla ir skirta bausmė (vienas mėnuo arešto), o leidinys konfiskuotas. 1930 m. leidimas buvo antrasis (pirmasis – 1907 m. Skrantone).

Šiaulių universiteto bibliotekoje esančiame *Aušrininko dr. Jono Šliūpo archyve* veikia tęsiasi visus metus: tvarkomi rankraščiai, rengiamos parodos, vyksta paskaitos, edukaciniai užsiėmimai. Įteikta vardinė Vandos ir Vytauto Šliūpų stipendija, archyvo papildymas naujomis knygomis, dokumentais ar eksponatais prisideda prie archyvo sklaidos ir aušrininko dr. Jono Šliūpo vardo bei jo darbų garsinimo.

*Alina Šalavėjienė,
Vyrtausioji bibliotekininkė,
Aušrininko dr. Jono Šliūpo
archyvas, Šiaulių universiteto
biblioteka*

PRENUMERUOKITE *DIRVĄ*

METAMS - \$55.

PUSEI METŲ - \$40.

PIRMA KLASĖ - \$78.

ORO PAŠTŲ Į UŽSIENĮ

METAMS - \$130.00

RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 25 d., pirmadienį, 8:30 val. ryte, Šv. Kazimiero bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už žuvusius karius. Po šv. Mišių - pusryčiai kavinėje. *Rengia Katalikų karo veteranų 613 postas, globoja Šv. Kazimiero parapija.*

BIRŽELIO 14 d., sekmadienį, 2:00 val. p. p. Baisiojo 1941-ųjų birželio minėjimas - ekumeninės pamaldos už žuvusius ir nuo sovietų režimo nukentėjusius lietuvius, latvius ir estus. Šv. Kazimiero šventovė, 18022 Neff Rd. Cleveland, OH.

Rengia Klivlando baltiečių komitetas.

BIRŽELIO 14 d. sekmadienį, 12:00 val. p. p. **Lietuvių kultūros darželių** pavasario pabuvojimas, East Park paviljonas, (Dorchester Dr. & East Park Dr., Cleveland, OH).

TARPTAUTINIS PROJEKTAS „VĖL KARTU“, SKIRTAS ŽALGIRIO MŪŠIUI

2015 m. balandžio 27 d. Kijeve, nacionalinio muziejaus „Sofija Kijevska” salėje „Chlybnia” atidarytas tarptautinis istorinis – meninis projektas „Vėl kartu”, skirtas Žalgirio mūšiui. Ukrainiečiams ir užsienio šalių svečiams pristatomos dvi tarptautinės parodos iš Lietuvos ir Lenkijos.

Tai Lietuvos nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai Žalgirio mūšio 600–osioms minėjimo metinėms 2010 metais parengta istorinė–dokumentinė paroda „Kaip tai atsitiko Didžiajame mūšyje... Žalgirio atodangos”, kurią parengė Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos muziejininkai, talkinami Vokietijos, Šveicarijos, Austrijos, Švedijos bei Čekijos mokslininkų ir kultūrininkų. Kijeve pristatoma 31 gausiai iliustruotas stendas, kuriuose apžvelgiamos istorinės kautynės,

nulėmusios Lietuvos, Lenkijos bei viso šio Europos regiono likimą, Lietuvos ir Lenkijos sąjungos detalės, supažindinama su mūšio eigos schemomis, Žalgirio mūšio herojais, karo lauke paimtais trofėjais bei Žalgirio mūšio atmintimi XV–XVI a. šaltiniuose.

Lenkijos Varmijos–Mozūrų vaivadijos Švietimo ir kultūrinių iniciatyvų centro Olštyne nuo 2009 metų rengtų tarptautinių tapybos plenerų Žalgirio tematika rinktinėje darbų kolekcijoje „Grunwald – Art” pristatomi per šešis plenerus dailininkų iš Lenkijos, Lietuvos, Ukrainos, Vokietijos ir Rusijos sukurti geriausi darbai. Šiai parodai išleistas lietuvių, ukrainiečių ir lenkų kalbomis išleistas katalogas.

Renginyje dalyvavęs profesorius Vytautas Landsbergis pažymėjo, jog „mūsų tautų vienybė tiek šiame Žalgirio

(Atkelta iš 7 psl.)

FLORIDA

Visus pralinksmino nuotaikingas Danutės Mažeikienės žemaitiškas pasisveikinimas ir tarmiškas pasikalbėjimas su aukštaite Ramute Krikščiukiene. Koncertą užbaigė „Ritmas” sušokdamas smagų „Kalvelį”.

Programa buvo tikrai įvairi, ji apėmė gausų klubo narių būrį: skaitovai – Tija Malbutas, Povilas Šniževičius, Ramutė Krikščiukienė, Danutė Mažeikienė; „Ventos” dainininkės – Asta Lukas (vadovė), Zita Coleman, Jurga Ambrukaitienė, Irena Adickienė, Janina Naujokas, Giedra Kudarauskienė, Vita Blough, Ramutė Krikščiukienė, Donata Koverienė; „Saulutės” šokėjai – Ema Zubernis, Ieva Lukoševičiūtė, Matas Blotnys, Nojus Blotnys; „Ritmo” vadovai Rima ir Aurelijus Kilbauskai, šokėjai – Rasa Kay, Svajūnas Gruce, Birutė Blotnys, Alvydas Varanauskas, Vida ir Gintas Valaičiai, Donata ir Akvis Kovera, Jolanta ir Peter Nikolov, Neringa Baltušienė ir Rolandas Kurševičius.

mūšyje, tiek mūšyje prie Mėlynųjų Vandenų buvo bei yra svarbi ir dabartinėje situacijoje”.

Į renginį gausiai susirinkusiems svečiams – Ukrainos politikams ir valdžios atstovams, įvairių šalių diplomatams, Ukrainos kultūros, meno organizacijų atstovams, visuomenės veikėjams, lietuvių ir lenkų bendruomenėms – koncertavo ukrainiečių muzikinis kolektyvas „Bandūra PRO”, kuris atliko viduramžių melodijas.

Projektą „Vėl kartu”, kuris tęsis iki 2015 m. gegužės 31 d., lydi papildoma kitų ren-

ginių programa: Balandžio 28 d. Ukrainos muziejininkams surengtas seminaras–diskusija, kuriame Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų ir Švietimo ir kultūrinių iniciatyvų centro Olštyne darbuotojai dalinosi patirtimi apie Lietuvos ir Lenkijos muziejų veiklą, finansavimo modelius, kultūros vertybių skaitmeninimo politiką ir t.t.

Balandžio 29 d. buvo demonstruojamas A. Matonio sukurtas istorinis - dokumentinis filmas „1410. Žinomas nežinomas Žalgiris”. Gegužės mėnesį bus surengtos trejos kūrybinės dirbtuvės vaikams ir jaunimui, kurias ves dalininkai iš Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos. Kelis vakarus vyks muzikinių kolektyvų koncertai.

Projektą organizavo ir iš dalies finansavo: Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ir kultūros ministerijos, Lietuvos Respublikos ambasada Ukrainoje, Lietuvos kultūros institutas ir nacionalinis muziejus „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai”; Lenkijos Respublikos ambasada Ukrainoje, Lenkijos institutas Kijeve, Lenkijos Varmijos–Mozūrų vaivadija bei Švietimo ir kultūrinių iniciatyvų centras Olštyne; Nacionalinis muziejus „Sofija Kijevska”, galerija „Kalita Art Club” ir meno žurnalas „Antikvar”.

Jurgis Giedrys, LR kultūros atašė Ukrainoje

„DIRVAI” AUKOJO:

Lietuvių katalikų bendrija	
Sao Paulo, Brazil.....	200
A.Simonaitis, Rockford, IL.....	155
S.Gruzdys-Laino	
Begur, Spain.....	100
F.Šiaučiūnas,	
Mississauga, CAN	80
R.P.McDougal,	
Inverness, Scotland.....	75
K.Černis, W.Bloodfield, MI	50
L.Jarašiūnas-Francel,	
Willowick, OH.....	45
A.Giedraitis, Willowick, OH.....	20
M.Pautienis,	
W.Barnstables, MA.....	10
J.Slapelis, Euclid, OH.....	10
R.Vaitys, Highland Pk., IL.....	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

ATSISVEIKINOME SU DALE LUKIENE

2015 m. kovo 29 d., sekmadienį, Ateitininkų namuose Lemonte vyko buvusios Lituaniškosios tyrimo ir studijų centro tarybos narės, JAV LB Archyvų komiteto pirmininkės, veiklios Lietuvių skautų sąjungos ir JAV Lietuvių bendruomenės narės a. a. Dalės Teresės Koklytės-Lukienės pagerbimo popietė.

Itin daug jėgų Dalė atidavė lietuviškiems archyvams Šiaurės Amerikoje, ji nenuilstamai rūpinosi įvairių lietuviškų organizacijų, parapijų archyvų surinkimu. Nors ir matydama vietos archyvarų vargą, lėšų stygių, Dalė Lukienė buvo įsitikinusi, kad archyvus išsaugoti yra būtina ir kad tam reikia skirti daugiau dėmesio negu iki šiol. Ji surengė ne vieną seminarą, skirtą lietuviškiems archyvams Šiaurės Amerikoje išsaugoti, kuriuose dalyvavo ir Lietuvos archyvų bei muziejų atstovai. Paskutinis toks renginys vyko praėjusių metų gegužės mėn. Čikagoje, Jaunimo centre.

D. Lukienė mirė 2014 metų gruodžio 11 d., eidama 77 metus, Silver Springe, Merilando valstijoje. Velionė palaidota 2015 m. kovo 28 d. Lietuvių tautinėse kapinėse, Justice, IL. Pagerbime, kuriame dalyvavo D. Lukienės šeima, giminės, draugai ir pažįstami, apie šią šviesaus atminimo asmenybę, jos nuveiktus darbus kalbėjo jos vyras Algis Lukas, LTSC tarybos pirmininkas Robertas Vitas, Lietuvių Fondo tarybos pirmininkas Marius Kasniūnas, Lietuvių skautų sąjungos atstovė Genovaitė Treinienė, JAV LB tarybos prezidento pirmininkas Juozas Polikaitis. Popietę surengė velionės šeima kartu su Lituaniškosios tyrimo ir studijų centru.

LTSC inf.

Atidarydamas parodas Lietuvos Respublikos ambasadorius Ukrainoje Marius Janukonis akcentavo, jog „Žalgirio mūšio atminimas atliko labai svarbų vaidmenį formuojant lietuvių, lenkų, ukrainiečių ir baltarusių istorinę atmintį. Kitoms Vidurio ir Rytų Europos tautoms mūšis tapo pavyzdžiu, kiek daug galima pasiekti suvienijus jėgas.”

LRKM nuotr.

LIETUVIS BĖGIKAS LAIMĖJO NIUJORKO ULTRAMARATONĄ

Nubėgęs 667 mylias, lietuvis bėgikas Aidas Ardzijauskas 2015 m. balandžio 29 d. laimėjo 10 dienų Niujorko ultramaratoną. Kitas lietuvis – Rimas Jakelaitis – nubėgęs 381 mylią iškovojo trečią vietą vyrų 6 dienų bėgime. Sportininkus prie finišo pasitiko ir sveikino Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Niujorke Julius Pranevičius ir jų palaikymo komanda: juos globoję ir rūpinęsi ŠALFASS rytų apygardos pirmininkas Deivis Pavasaris ir aktyvūs bendruomenės nariai Valdas ir Aušra Buožiai.

A. Ardzijauskas jau ne naujokas Amerikos žemėje. 2014 m. jis perbėgo visą JAV – nuo Kalifornijos iki Niujorko. Sportininko maršrutas kirtu 11 JAV valstijų ir iki Čikagos ėjo palei „Route 66“. Nuo 1980 metų bėgiojantis vyriškis jau

yra tris kartus apsukęs Balatono ežerą Vengrijoje, yra apibėgęs Lietuvą ir Baltijos jūrą.

R. Jakelaitis – Niujorke gyvenantis ilgų nuotolių bėgikas, netradicinių rungčių pasaulio rekordininkas. Lietuvos maratono ir kitų ilgų nuotolių čempionas, 1995 m. laimėjęs Lietuvos čempionatą, 1996 m. – Pasaulio. 2001 m. pasiekė Sri Chinmoy rekordą, nubėgęs 901 mylią per 10 dienų.

Kasmetinis Niujorko 6 ir 10 dienų ultramaratonas „Self Transcendence Six and Ten Day Races“ vyksta jau aštuonioliktą kartą, jame dalyvauja bėgikai iš viso pasaulio ir visų žemynų. Bėgimas vyksta beveik visą parą, bėgama 6 valandas ir 2 valandas per parą leidžiama pailsėti.

LR Generalinio konsulato Niujorke inf.

Iš kairės: LR generalinis konsulas Niujorke Julius Pranevičius, bėgikas Aidas Ardzijauskas ir jo palaikymo komanda. LR Generalinio konsulato Niujorke nuotr.

Ž. SAVICKAS ŠEŠTĄ KARTĄ TAPO PASAULIO VICEČEMPIONU

Malaizijoje balandžio 26 d. baigėsi pasaulio galiūnų čempionato finalas. Jame dalyvavo 10 atletų, įveikusių grupės etapo barjerą, tarp jų – ir keturiskart planetos čempionas 39-erių metų Žydrūnas Savickas, praneša sportas.lt.

Lietuviui nepavyko apginti pasaulio čempiono titulo. Sekmadienį varžybų lyderiu tapęs mūsiškis pagrindiniam varžovui - favoritui vadinamam amerikiečiui Brianui Shaw - nusileido paskutinėje rungtyje.

Pirmąją pasaulio galiūnų čempionato finalo dieną, balandžio 25 d., šeštadienį, sportininkai varžėsi trijose rungtyse. Tai buvo naščių

nešimas, 370 kg sveriančios štangos kėlimas ir sunkvežimio tempimo rungtis. Po jų Žydrūnas buvo trečioje vietoje. Sekmadienį lietuvis laimėjo dvi iš eilės rungtis ir tapo lyderiu.

Ketvirtoje finalo rungtyje – svorių sukėlime ant laiptų – Ž. Savickas buvo nepralenkiamas. Lietuvis užfiksavo 33.97 sek. laiką ir sau už nugaros paliko islandą Hafthorą Bjornssoną bei B. Shaw.

Puikų savo pasirodymą lietuvis pratęsė ir penktoje rungtyje – rąsto kėlime. Nuolat gerais rezultatais ir net pasaulio rekordais šioje rungtyje džiuginantis Ž. Savickas iškėlė 205 kg sveriantį rąstą ir aplen-

kė visus varžovus. Lietuvis bandė iškelti ir 227,5 kg sveriantį rąstą bei pagerinti sau pačiam priklausančią pasaulio rekordą, bet jo bandymas buvo nesėkmingas.

Po penkių rungčių Ž. Savickas turėjo 43,5 taškus ir pirmą kartą tapo finalo lyderiu. Lietuvis vos 0,5 tšk. lenkė B. Shaw. Nedaug atsiliko ir H. Bjornssonas su 41 tšk.

Deja, paskutinėje rungtyje – akmenų sukėlime – Ž. Savicką aplenkė B. Shaw, kuris trečią kartą tapo planetos čempionu. Paskutinėje rungtyje sportininkų taškai buvo dvigubinami.

Ž. Savickas pasaulio galiūnų čempionu yra tapęs 2009 m., 2010 m., 2012 m. ir 2014 m. Pasaulio vicečempionu lietuvis tapo šeštą kartą. sportas.lt

m estafetės finalą ir beveik 10 sekundžių pagerino Lietuvos rekordą. Pasak Lietuvos plaukimo rinktinės trenerio Žilvino Ovsiuko, T. Duškinas yra labai reikšmingas estafetės komandos narys.

Iš Arizonos valstybinio universiteto T. Duškinas buvo vienintelis plaukikas, patekęs į JAV studentų asociacijos (NCAA) čempionato finalinį plaukimą. Todėl neabejojama, kad naujasis universiteto komandos treneris skirs jam daug dėmesio. LRT

LIETUVOS PLAUKIKAS TRENIRUOSIS DRAUGE SU LEGENDINIU M. PHELPS

Lietuvos plaukimo rinktinės narys Tadas Duškinas treniruosis su tituluočiausiu visų laikų olimpiečiu, JAV plaukiku Michaelu Phelpsu. Tokia galimybė 21 metų kauniečiui atsivėrė žinomam treneriui Bobui Bowmanui sutikus treniruoti Arizonos valstybinio universiteto plaukikų komandą. Šiame universitete T. Duškinas dar vienerius metus mokysis ir jam atstovaus JAV studentų pirmenybėse, rašoma Lietuvos plaukimo federacijos interneto svetainėje.

„Tai – galimybė, kuria pasinaudoti svajoja daugybė pasaulio plaukikų. Kalbu ne tik apie žinomą trenerį B. Bowmaną, bet ir unikalią plaukiką M. Phelpsą. Tikiuosi, kad T. Duškinas bus tarsi kempinė, sugerianti visą informaciją iš aukščiausio lygio specialistų, ir perduos ją komandos draugams Lietuvos rinktinėje ir šalies plaukimo

trenieriams“, – sakė Lietuvos plaukimo federacijos prezidentas Tomas Kučinskas.

T. Duškinas Lietuvai atstovauja plaukdamas peteliške asmeninėje įskaitoje ir kombinuotoje estafetėje. Per Pasaulio čempionatą 25 m baseine Kataro sostinėje Dohoje praėjusią žiemą T. Duškinas drauge su Giedriumi Titeniu, Mindaugu Sadausku ir Danu Rapšiu vos per plauką nepateko į kombinuotos 4 po 100

P.S. TIRE Inc. Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts Mufflers, Lube oil and Filter

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St. Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

PERKAME GINTARĄ IR GINTARO DIRBINIUS

Prašau skambinti - tel. –708-603-5494

Now serving Lithuanians, including former Taipei Members!

Latvian Cleveland Credit Union

1385 Andrews Ave. Lakewood, OH 44107 216-228-1996 or 800-577-1996 latvian@ameritech.net

Hours: Mon-Wed and Fri 9:00AM-3:00PM Sun 9:30-10:30AM (Fall-Spring)

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latviancleveland.com & www.facebook.com/latviancleveland

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr. William J. Jakubs Jr. Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119 36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095 Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.